

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ZA OKRES OD 01 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2020r.

1. Tworzenie się lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Jędrzejowskiego.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn.zm.) nałożyła na samorząd powiatowy obowiązek zbudowania spójnego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu zintegrowania działań instytucji i służb z terenu Powiatu Jędrzejowskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z inicjatywy Wojewódzkiego Zespołu Interdyscyplinarnego i Starosty Jędrzejowskiego w dniu 10 listopada 2009 r. 17 instytucji z terenu powiatu i województwa podpisało Porozumienie w sprawie powołania Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego, deklarując współpracę na rzecz budowania spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów osób, rodzin i grup społecznych w środowisku lokalnym.

Sygnatariuszami Porozumieniami byli: Starosta Jędrzejowski, Burmistrzowie i Wójtowie 9 gmin Powiatu Jędrzejowskiego, przedstawiciele: PCPR-u w Jędrzejowie, Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie, Sądu Rejonowego w Jędrzejowie, Prokuratury Rejonowej w Jędrzejowie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Jędrzejowie, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Izby Lekarskiej w Kielcach i Kurii Kieleckiej.

Porozumienie zostało odnowione w dniu 15 grudnia 2017 r., z powodu zwiększenia się liczby podmiotów będących Stronami Porozumienia, jak i zmian w składzie osobowym Zespołu oraz zmian w obowiązujących przepisach, skutkujących dodatkowymi zadaniami nałożonymi na samorządy gminne i powiatowe przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

Od początku działania Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego (który z założenia ma strategiczny charakter) było nakierowane najpierw na motywowanie gmin do powoływania gminnych zespołów interdyscyplinarnych (o charakterze zadaniowym), a następnie na wspieranie ich działalności, m. in. poprzez wymianę doświadczeń między gminami, udział przeszkolonych przedstawicieli PCPR-u w posiedzeniach gminnych zespołów interdyscyplinarnych, dostarczanie materiałów ze szkoleń dotyczących, m.in. podstawy systemowej i prawnej funkcjonowania zespołów, procedur i standardów pracy zespołów oraz przykładowej dokumentacji pracy zespołów.

Powiatowy Zespół Interdyscyplinarny w Jędrzejowie istnieje do dzisiaj. Członkowie zespołu kontaktują się przy okazji realizacji swoich zadań ustawowych, które powodują konieczność podejmowania współpracy, m.in. przy okazji rekrutacji uczestników programu korekcyjno -edukacyjnego i prowadzenia monitoringu sytuacji osób uczestniczących w programie i ich rodzin, prowadzenia procedury Niebieskiej Karty, sporządzania diagnozy zjawiska przemocy, organizowania pomocy i wsparcia specjalistów dla osób

i rodzin będących w kryzysie, doświadczających trudności w funkcjonowaniu spowodowanej trudnościami wychowawczymi, chorobą, niepełnosprawnością, w tym również pokrzywdzonych w skutek przemocy. Dzięki znajomości osób z poszczególnych instytucji współpraca jest łatwiejsza i udzielanie pomocy przebiega sprawniej i skuteczniej.

2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - główne założenia oraz sposób monitorowania jego realizacji.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025 został przyjęty do realizacji przez Radę Powiatu Uchwałą Nr XV/126/2020 r. z dnia 24 lutego 2020 r., zgodnie z zapisem w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020, poz. 218 z późn. zm.)

Program został opracowany przez PCPR w Jędrzejowie, które wykonuje zadania powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Opracowanie programu zostało poprzedzone sporządzeniem diagnozy zjawiska przemocy na terenie poszczególnych 9 gmin powiatu. Diagnozę opracowano na podstawie danych przedstawionych przez następujące instytucje: Komendę Powiatową Policji w Jędrzejowie, Prokuraturę Rejonową w Jędrzejowie, Sąd Rejonowy w Jędrzejowie, miejsko – gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Jędrzejowskiego, w tym: Zespoły Interdyscyplinarne w poszczególnych gminach, miejsko-gminne i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, urzędy gmin (dane dotyczące szkół, placówek oświatowych, przychodni i ośrodków zdrowia), Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Jędrzejowie, Wydział Edukacji, Kultury, Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie (dane dotyczące powiatowych szkół i placówek oświatowych), Ognisko Wychowawcze prowadzone przez Caritas Diecezji Kieleckiej w Jędrzejowie, Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Uzależnień w Jędrzejowie działający przy Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie, Centrum Administracyjne Placówek dla Dzieci i Młodzieży oraz w oparciu o dane dostępne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Jędrzejowskiego pozwoliła na zidentyfikowanie posiadanych zasobów i potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na określenie słabych i mocnych stron oraz na wskazanie szans i zagrożeń w tym obszarze na terenie powiatu. Dzięki analizie SWOT można było wyznaczyć cele i zadania Programu adekwatne do lokalnych potrzeb mieszkańców naszego powiatu.

Główny cel programu, którym jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Jędrzejowskiego, co stanowi zarazem kontynuację i poszerzenie działań w przedmiotowym zakresie podejmowanych na terenie powiatu w poprzednim okresie programowym, ma być realizowany przy pomocy celów szczegółowych, tj. poprzez:

- podniesienie świadomości i wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz w kwestii profilaktyki i skutecznego przeciwdziałania przemocy (akcje informacyjno-edukacyjne, kampanie społeczne)
- zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają (rozwój sieci instytucji, zwiększenie oferty usług instytucji pomocowych już istniejących i dostępności usług specjalistycznych oraz podniesienie kwalifikacji specjalistów niosących skuteczną pomoc poszkodowanym);

- zmniejszenie stosowania przemocy przez sprawców (opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez m.in. realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań)
- usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (praca zespołów interdyscyplinarnych w gminach i w powiecie, pozyskanie do współpracy organizacji pozarządowych).

Ponieważ z realizacji programu musi być sporządzane roczne sprawozdanie, program jest monitorowany pod kątem realizacji celów i zadań nałożonych ustawą na poszczególne instytucje i służby. W tym celu do każdego z celów szczegółowych zostały przyporządkowane wskaźniki ich realizacji. Aby móc określić /zmierzyć wartość poszczególnych wskaźników/, zaistniała konieczność stworzenia narzędzia, które byłoby pomocne przy zbieraniu niezbędnych informacji z poszczególnych instytucji i służb z terenu całego powiatu. Ze względu na specyfikę i różnorodność podmiotów zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również ze względu na zakres zadań, jakie ustawa nakłada na poszczególne instytucje i służby z terenu powiatu, zostały opracowane dwa narzędzia w postaci: obszernego (10 stron) kwestionariusza ankiety z przeznaczeniem dla 9 miejsko – gminnych i gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu oraz tabel do wypełnienia dla pozostałych instytucji i służb z terenu powiatu i poszczególnych gmin / stanowiące załączniki do niniejszego sprawozdania /.

Zarówno ankietę, jak i tabele zostały tak skonstruowane, aby na podstawie uzyskanych z nich informacji monitorować zarówno skalę zjawiska przemocy na terenie powiatu, jak i działania poszczególnych instytucji i służb pod kątem realizacji przez nie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również postanowień Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w czterech obszarach: **a) profilaktyki przemocy** – służącej podniesieniu świadomości i wiedzy lokalnej społeczności na temat zjawiska przemocy w rodzinie, **b) działań skierowanych do osób doznających przemocy i świadków przemocy domowej** – w celu zmniejszenia negatywnych skutków przemocy, **c) działań skierowanych do osób stosujących przemoc** – w celu zaprzestania jej stosowania bądź znacznego jej ograniczenia oraz **d) działań podejmowanych w zakresie tworzenia lokalnego i skutecznego systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą we współpracy z innymi instytucjami** - w tym usprawnienia przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ankiecie i tabelach zostały zastosowane zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte oraz mieszane, a także alternatywne, wieloalternatywne oraz oceniające, aby uzyskać informacje zarówno ilościowe, jak i jakościowe, poznać opinie, dać możliwość wypowiedzenia się i dokonania własnej oceny.

3. Skala zjawiska przemocy w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020.

Po zebraniu oraz opracowaniu danych z ankiet i tabel z poszczególnych instytucji i służb sporządzono diagnozę zjawiska przemocy w Powiecie Jędrzejowskim.

Wiodących informacji dostarczyły Prokuratura, Policja, Sąd, miejsko – gminne i gminne ośrodki

pomocy społecznej, Punkt Konsultacyjno – Informacyjny oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dane z Prokuratury Rejonowej w Jędrzejowie pokazują, że liczba spraw wszczętych w sprawie przemocy (w tym również ilość spraw o znęcanie się) **na przestrzeni lat 2018 – 2020 r. z roku na rok rośnie**. W 2018 r. ilość spraw, które dotyczyły przemocy w rodzinie wynosiła 102, w roku 2019 nieznacznie wzrosła do 114, **by następnie w 2020 r. zwiększyć się do 141**. Przy czym, w latach 2018 - 2019 utrzymywała się tendencja, że w większości przypadków (87 %) były to sprawy z art. 207 kk – tzn. o znęcanie się. Natomiast w 2020 r. odnotowano spadek udziału spraw o znęcanie się w ogólnej liczbie spraw dot. przemocy, który wyniósł 58%.

Ponadto, na przestrzeni trzech ostatnich lat obserwujemy najpierw **wzrost odsetka spraw zakończonych aktem oskarżenia** – w roku 2018 wyniósł on 37%, w 2019 r. wzrósł do 54%, **by w 2020 r. odnotować spadek do niespełna 27%**. Podobną tendencję zaobserwowano również w przypadku odsetka spraw zakończonych wyrokiem skazującym. W 2018 r. skazano 39 sprawców (co stanowiło 38% ogółu spraw wszczętych w sprawie przemocy), natomiast w kolejnych latach odsetek ten wyniósł odpowiednio: w 2019 r. - 42%, a w 2020 r. - już tylko 13% spraw zakończyło się wyrokiem skazującym.

Tab. Nr 1. Działania podjęte przez Prokuraturę Rejonową w Jędrzejowie w związku z popełnieniem przestępstwa z zastosowaniem przemocy w rodzinie w latach 2018 – 2020.

Lp.	Zakres działań Prokuratury	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Ilość spraw wszczętych w sprawie przemocy	102/89*)	114/100*)	141/82*)
2	Ilość spraw zakończonych aktem oskarżenia	38	62	38
3	Ilość spraw zakończonych wyrokiem skazującym	39	48	19
4	Ilość spraw, w których umorzono postępowanie	39	51	69
5	Ilość spraw, w których odmówiono wszczęcia postępowania	17	18	27
6	Ilość wniosków skierowanych do Sądu o wydanie orzeczenia nakazującego osobom stosującym przemoc uczestnictwo w programie korekcyjno – edukacyjnym	0	0	0
7	Ilość osób, wobec których wydano zakaz zbliżania się do osób pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej	9	3	2
8	Ilość osób, wobec których orzeczono nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania, w którym przebywa ofiara	17	17	10

*) w tym ilość spraw wszczętych z art.207 kk (o znęcanie się)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Jędrzejowie.

Natomiast odsetek spraw, w których umorzono postępowanie nieznacznie, ale stale rośnie - w 2018 r. wyniósł on 38%, w 2019 r. wzrósł do 45%, a w 2020 r. już prawie połowa (49%) spraw wszczętych w sprawie przemocy został umorzona. W przypadku ilości spraw, w których prokuratura odmówiła wszczęcia postępowania, na przestrzeni ostatnich trzech lat, utrzymuje się ona na podobnym poziomie. W 2018 r. odmówiono wszczęcia postępowania w 17 przypadkach (tj. 16% wszystkich spraw), w 2019 r. odmowa wszczęcia postępowania dotyczyła 15% ogółu spraw, by następnie w 2020 r. nieznacznie wzrosnąć do 19%.

Dane przekazane przez prokuraturę wskazują, że z roku na rok zmniejsza się liczba **orzekanych zakazów zbliżania się do osób pokrzywdzonych** - w roku 2018 – wydano 8 zakazów, w 2019 r. - 3, natomiast w 2020 r. - już tylko 2 sprawcom zakazano zbliżania się do swoich ofiar. Podobną tendencję obserwujemy w przypadku **orzeczonych nakazów natychmiastowego opuszczenia mieszkania**, w którym przebywa osoba pokrzywdzona wskutek przemocy. W 2018 i 2019 r. wydano 17 tego typu orzeczeń, natomiast w 2020 r. **nakazano opuszczenie mieszkania w trybie natychmiastowym** tylko 10 sprawcom.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż **prokuratura nadal nie korzysta ze środka probacyjnego**, który został jej udostępniony w postaci możliwości składania do sądu wniosków o wydanie **orzeczenia nakazującego osobom stosującym przemoc w rodzinie uczestnictwo w programach korekcyjno – edukacyjnych**. Na 141 spraw wszczętych w 2020 r. w sprawie przemocy domowej, w tym 82 z art. 207, nie skierowano do Sądu ani jednego wniosku o wydanie orzeczenia nakazującego osobom stosującym przemoc uczestnictwo w programie korekcyjno – edukacyjnym. Nadmieniamy, że w Powiecie Jędrzejowskim oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc są realizowane co roku **począwszy od 2013 roku**. Natomiast wcześniej były dostępne w gminie Jędrzejów – od 2012 r., a jeszcze wcześniej także w Kielcach w Specjalistycznym Ośrodku Korekcyjno - Edukacyjnym dla Osób Stosujących przemoc. Ponadto, w ciągu roku Prokuratura kilkakrotnie jest informowana o realizowanym w powiecie programie korekcyjno – edukacyjnym oraz o tym, że program ma charakter otwarty, tzn. istnieje możliwość przyjęcia osoby z nakazem w każdej chwili trwania tego programu.

Natomiast w przypadku **Sądu** obserwujemy bardzo nieznaczną tendencję wzrostową dotyczącą ilości orzekanych wobec sprawców przemocy nakazów uczestnictwa w programach korekcyjnych.

Tab. Nr 2. Działania podejmowane przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Jędrzejowie w sprawach dotyczących przemocy, w tym z zastosowaniem art. 207 kk w latach 2018 – 2020.

Lp.	Zakres działań Sądu Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Ilość osób objętych dozorem w sprawie przemocy ogółem: - w tym z art. 207 kk	122 109	118 107	60 41
2	Ilość osób objętych dozorem na etapie postępowania wykonawczego z orzeczonym uczestnictwem w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	0	1	5
3	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczonym uczestnictwem w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	3	4	2
4	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczonym nakazem, eksmisji z lokalu	1	0	0
5	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczonym zakazem zbliżania się do osoby pokrzywdzonej	5	1	3
6	Ilość wniosków kuratorskich o odwieszenie zawieszonej kary ogółem; w tym: - z powodu niespektowania zakazu zbliżania się - z powodu nierealizowania uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy - z powodu niezrealizowania nakazu opuszczenia lokalu	0 0 0 0	57 0 0 0	17 0 1 0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Jędrzejowie.

Według danych **Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Jędrzejowie**, w 2018 r. wydano **3 orzeczenia** nakazujące uczestnictwo w programie korekcyjno – edukacyjnym **wobec osób objętych dozorem na etapie postępowania wykonawczego**. W 2019 r. wydano już po 4 tego typu nakazy i **1 orzeczenie** zobowiązujące osobę skazaną do uczestnictwa w programie pod groźbą odwieszenia kary. Natomiast w 2020 r. odnotowano 5 **przypadków** wydanego **orzeczenia nakazującego uczestnictwo w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc wobec osoby objętej dozorem na etapie postępowania wykonawczego oraz zobowiązano do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjnych 3 skazanych sprawców przemocy domowej objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary**. Bardzo rzadko wobec osób skazanych w sprawach z przemocy objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary sąd wydaje nakaz eksmisji z lokalu i zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej. **W latach 2018 - 2020 r. sąd wydał tylko 1 orzeczenie o nakazie eksmisji z lokalu (w 2018 r.) i 9 zakazów zbliżania się do osoby pokrzywdzonej (w 2018 r. – 5 orzeczeń, w 2019 r. – 1 orzeczenie i w 2020 r. - 3 orzeczenia)**. Na przestrzeni trzech ostatnich lat został złożony przez kuratora tylko **1 wniosek o odwieszenie kary z powodu niezrealizowania uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych (w 2020 r.)** Natomiast w powołanym okresie, według nadesłanych danych, nie wpłynął ani jeden wniosek o odwieszenie kary z powodu niezrealizowania **nakazu opuszczenia lokalu lub z powodu nierespektowania zakazu zbliżania się**.

Tymczasem, według informacji **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Jędrzejowie**, **liczba osób objętych dozorem kuratora w sprawie przemocy (chociaż w 2020 r. w stosunku do lat ubiegłych zmalała prawie o połowę) wcale nie jest mała, imponujący jest także udział procentowy osób z dozorem kuratora w sprawie przemocy z art. 207.**

W 2018 r. objętych dozorem kuratora z powodu przemocy zostało 122 osoby, w tym 109 osób (tj. 89%) z art. 207 kk / oskarżonych o znęcanie się /, w 2019 r. liczba ta wynosiła odpowiednio 118 osób, **w tym odnotowano aż 107 przypadków (tj. 91%) z art. 207 kk., a w 2020 r. liczba osób objętych dozorem kuratora zmalała do 60 osób, w tym odnotowano 41 osób (tj. blisko 70%) z art. 207 (Tabela nr 2)**. Zderzając powyższe dane z liczbą zastosowanych przez sąd środków - otrzymujemy mocno niezadowolający obraz.

Według danych **Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Jędrzejowie** na przestrzeni trzech ostatnich lat zauważa się **najpierw wzrost, a następnie nieznaczny spadek spraw wszczynanych z powodu przemocy. Analogiczną sytuację obserwujemy w przypadku odsetka spraw z art. 207 kk.** W 2018 liczba spraw wyniosła 59, w tym odsetek spraw z art. 207 wyniósł 59%. W 2019 r. liczba ogółu spraw wzrosła do 79, w tym odsetek spraw o znęcanie się również wzrósł i wynosił 75%. Natomiast w 2020 r. liczba spraw wszczętych w sprawie przemocy ogółem zmalała do 73 przypadków i jednocześnie zmniejszył się do 58% udział spraw z art. 207. Procentowy udział osób osądzonych z art. 207 kk w odniesieniu do ogólnej liczby spraw wszczętych z powodu przemocy w poszczególnych latach kształtował się podobnie, przy czym pozostawał na bardziej wyrównanym poziomie (53% - 59%).

Według danych Wydziału Karnego, wraz ze zmniejszającą się ilością spraw wszczynanych z powodu przemocy, **maleje również liczba osób skazanych z warunkowym zawieszeniem kary i z orzeczonym dozorem kuratora.** (Tab. nr 3)

Natomiast odnośnie wydawanych przez Wydział Karny Sądu Rejonowego w Jędrzejowie **orzeczeń**

zobowiązujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych, sprawa nie wygląda zbyt optymistycznie. W roku 2018 na 10 skazanych za znęcanie się, tylko w stosunku do 2 osób wydano orzeczenie nakazujące uczestnictwo w programie korekcyjno – edukacyjnym. W roku 2019 na 21 skazanych wydano również tylko 2 nakazy. Natomiast w 2020 r. 14 skazanym z art. 207 kk zawieszono warunkowo karę, ale zobowiązano do uczestnictwa w programie tylko 3 osoby.

Podobnie przedstawia się sprawa wydawania przez sąd wobec osób skazanych w sprawach z przemocy objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary nakazów eksmisji z lokalu i zakazów zbliżania się do osoby pokrzywdzonej. W latach 2018 - 2020 r. sąd wydał łącznie 4 zakazy zbliżania się do osoby pokrzywdzonej (w 2019 – 1 i w 2020 – 3). W 2018 r. nie odnotowano ani jednego takiego orzeczenia. Natomiast w przypadku orzeczeń o nakazie eksmisji z lokalu na przestrzeni ostatnich trzech lat wydano w sumie 7 nakazów (1 – w 2018 r., 4 - w 2019 r. i 2 w 2020 r.).

Tab. Nr 3. Działania podejmowane przez Wydział Karny Sądu Rejonowego w Jędrzejowie w sprawach dotyczących przemocy, w tym z zastosowaniem art. 207 kk w latach 2018 -2020.

Lp.	Zakres działań Sądu Wydział Karny	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Ilość spraw wszczętych w sprawie przemocy ogółem: - w tym z art. 207 kk	59 35	79 56	73 42
2	Osądzeni z art. 207 kk ogółem, w tym: - liczba osób skazanych z warunkowym zawieszeniem kary, w tym: - z orzeczoną dozorem kuratora - ograniczenie wolności - uniewinnienie - tymczasowo aresztowani przed wyrokiem	35 10 9 1 1 0	44 21 17 (+ 5 przy warunkowym umorzeniu) 2 1 0	39 14 10 (+ 6 przy warunkowym umorzeniu) 0 0 0
3	Umorzenie postępowania umorzenie warunkowe	3 8	1 8	0 8
4	Ilość osób, wobec których orzeczono nakaz uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	2	2	3*)
5	Ilość osób, wobec których wydano zakaz zbliżania się do osób pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej	0	1	3
6	Ilość osób, wobec których orzeczono nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania, w którym przebywa ofiara	1	4	2

*) dane dostępne w PCPR w Jędrzejowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Jędrzejowie.

Z kolei dane z Policji wskazują, że na przestrzeni 2018 – 2020 r. **liczba interwencji domowych ogółem ulega najpierw nieznacznemu spadkowi, a następnie wzrasta (Tab. nr 4)**. W 2018 r. policjanci interweniowali 1265 razy, w 2019 r. – 1209 razy, a w 2020 r. aż 1309 razy. Na przestrzeni trzech ostatnich lat obserwujemy również, że **liczba zakładanych Niebieskich Kart najpierw nieznacznie spadła, a następnie nieznacznie wzrosła**. W 2018 r. założono 192 NK, w 2019 r. - 182NK, a w 2020 r. - 193 NK. Przy czym,

odsetek zakładanych NK w odniesieniu do wszystkich interwencji Policji we wszystkich latach pozostaje na tym samym poziomie i wynosi 15%. Zgodnie z procedurą, **wszystkie NK zakładane przez Policję są przekazywane do gminnych zespołów interdyscyplinarnych**. W kolejnych wierszach tabela nr 4 pokazuje, że na przestrzeni trzech ostatnich lat, **ilość spraw przekazywanych przez Policję do Prokuratury i sądu najpierw gwałtownie wzrosła – prawie trzykrotnie, a następnie zmalała**. W 2018 r. Policja przekazała do Prokuratury 38 spraw, w 2019 r. o 65 spraw więcej, a w 2020 r. na 193 założone NK trafiło do Prokuratury tylko 67 spraw (tj. niespełna 34%, podczas gdy w poprzednich latach odsetek spraw przekazanych przez Policję do Prokuratury w odniesieniu do liczby sporządzonych Niebieskich Kart wynosił odpowiednio w 2019 r. 56%, a w 2018 r. - 19%). Natomiast liczba spraw przekazywanych przez Policję do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przestrzeni ostatnich trzech lat pozostaje na tym samym poziomie (9 -11%).

Tab. Nr 4. Działania podjęte przez Policję w Powiecie Jędrzejowskim w zakresie przeciwdziałania zjawiska przemocy w latach 2018 – 2020.

Lp.	Zakres działania Policji	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Liczba interwencji domowych ogółem	1265	1209	1309
2	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	192	182	193
3	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	192	182	193
4	Liczba informacji przekazanych do Sądu i Prokuratury	38	103	67
5	Liczba informacji przesłanych do GKRPA	20	21	18
6	Liczba interwencji domowych policji zakończonych umieszczeniem sprawców w ośrodkach lub miejscach odosobnienia	58	100	44
7	Liczba spotkań z dziećmi i młodzieżą z zakresu przeciwdziałania przemocy	76	65	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie.

Dane z Tab. nr 4 wskazują również, że w 2020 r. w odniesieniu do roku 2018 i 2019 **wyraźnie spadła aktywność profilaktyczna Policji** w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród **najmłodszych**. W 2020 r. policjanci wzięli udział tylko w **33 spotkaniach z dziećmi i młodzieżą** w szkołach i przedszkolach, czyli spotykali się z młodzieżą prawie dwukrotnie rzadziej **niż w 2019 r., kiedy odwiedzili szkoły i przedszkola 65 razy**. Natomiast w 2018 r. policjanci przekazywali dzieciom i młodzieży treści antyprzemocowe w trakcie 76 spotkań. Przy czym, podkreślić należy, że mniejsza aktywność Policji w tym zakresie w 2020 r. wynikała z ograniczeń, jakie spowodowała pandemia koronawirusa, wskutek której zamknięto szkoły i odwołano spotkania.

Tabela nr 5 przedstawia, jak rozkładała się liczba interwencji domowych Policji z powodu przemocy w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2018 – 2020.

Tab. Nr 5. Liczba interwencji domowych Policji z powodu przemocy w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020 (w rozbiću na poszczególne gminy).

Lp.	Gmina/Posterunek	Liczba przeprowadzonych interwencji		
		2018	2019	2020
1	Miasto i gmina Jędrzejów	393	377	456
2	Miasto i gmina Sędziszów	226	219	203
3	Miasto i gmina Małogoszcz	170	163	156
4	Gmina Nagłowice	93	101	85
5	Gmina Słupia	48	50	45
6	Gmina Oksa	86	66	75
7	Gmina Sobków	132	94	154
8	Gmina Wodzisław	65	80	69
9	Gmina Imielno	52	59	66
Ogółem:		1265	1209	1309

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie.

Analiza danych powyższej tabeli wskazuje **na tendencję rosnącą w zakresie podejmowanych przez Policję interwencji domowych z powodu przemocy w większości gmin**. Wzorem lat ubiegłych, najwięcej interwencji domowych Policji z powodu przemocy było i jest przeprowadzanych w Gminie Jędrzejów. W 2020 r. udział procentowy tych interwencji w odniesieniu do wszystkich interwencji podejmowanych z powodu przemocy w powiecie wyniósł 35%.

Nieco inaczej przedstawiają sprawę zgłoszeń przemocy ośrodki pomocy społecznej.

Tab. Nr 6. Liczba przyjętych zgłoszeń przemocy domowej według danych MGOPS i GOPS w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020 (w rozbiću na poszczególne gminy).

Lp.	Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba przyjętych zgłoszeń przemocy		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	OPS Miasta i Gminy Jędrzejów	105	89	100
2	MGOPS w Sędziszowie	41	33	31
3	MGOPS w Małogoszczu	19	25	15
4	GOPS Nagłowice	9	16	12
5	GOPS Słupia	7	7	9
6	GOPS Oksa	7	7	7
7	GOPS Sobków	19	23	33
8	GOPS Wodzisław	7	7	15
9	GOPS Imielno	19	21	14
Ogółem:		233	228	236

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

Dane z ośrodków pomocy społecznej wyraźnie wskazują, że na przestrzeni 3 ostatnich lat ogólna liczba przyjmowanych zgłoszeń przemocy domowej pozostaje na tym samym poziomie. **W roku 2020 do ops-ów wpłynęło 236 zgłoszeń przemocy (o 8 więcej niej w 2019 r. i o 3 więcej niż w 2018 r.).** (Tab. nr 6). Ponadto, dane przekazane przez poszczególne ośrodki wskazują, że **wzrost liczby zgłoszeń przemocy w 2020 r.** w odniesieniu do roku 2019 r. **dotyczył tylko 3 gmin – Gminy Jędrzejów (z 89 na 100), Gminy Sobków (z 23 na 33) i Gminy Wodzisław (z 7 na 15).** W gminie Małogoszcz, Nagłowice i Imielno odnotowano spadek ilości zgłoszeń – odpowiednio o 10, o 4 i o 7 osób). Natomiast w pozostałych gminach, ilość zgłoszeń przemocy pozostała mniej więcej na tym samym poziomie.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, powyższe dane wskazują jednoznacznie, że **zdecydowanie największą ilość zgłoszeń przemocy domowej odnotowuje Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów.** Przy czym, w 2020 r. w porównaniu do roku 2019 udział procentowy zgłoszeń przyjętych przez OPS MiG Jędrzejów w odniesieniu do wszystkich zgłoszeń przemocy z terenu powiatu uległ nieznacznemu zwiększeniu z 39% na 42%. (Tab. nr 6).

Tab. Nr 7. Podmioty zgłaszające przemoc domową według danych MGOPS i GOPS w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020.

Lp.	Kto najczęściej zgłasza przemoc	Liczba przyjętych zgłoszeń przemocy		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Osoba doznająca przemocy	12	18	110
2	świadek	-	-	1
3	Policja	190	172	98
4	Pracownik socjalny	26	35	10
5	Pedagog szkolny	5	7	2
6	Ktoś z rodziny	1	1	7
7	Kurator sądowy	-	-	1
8	GKRPA	1	1	2
9	Pracownik służby zdrowia	1	-	-
10	Inna instytucja	1	1	5 (w tym 3 PCPR*)
Ogółem:		219	235	236

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu i danych dostępnych w PCPR.

Tabela nr 7 pokazuje ilościowy rozkład zgłoszeń poszczególnych instytucji i osób zgłaszających przypadki przemocy na przestrzeni lat 2018 – 2020. Z nadesłanych informacji z gminnych ośrodków pomocy społecznej wynika, że zdecydowanie w latach 2018 – 2019 **najwięcej zgłoszeń przemocy gminne zespoły interdyscyplinarne otrzymywały od Policji.** W 2018 r. na 219 wszystkich zgłoszeń, aż 190 było z Policji (co stanowiło 87% ogółu zgłoszeń). W 2019 r. gops-y otrzymały 235 zgłoszeń przemocy, w tym 172 zgłoszeń (tj. 73%) zostało przekazanych przez Policję. Natomiast w 2020 r. gops-y podały, że na 236 wszystkich zgłoszeń przemocy, aż 110 (tj. 47%) pochodziło od osób doznających

przemocy, 98 zgłoszeń (tj. 42%) było z Policji, 10 zgłoszeń (tj. 4 %) dokonali pracownicy socjalni, w 7 przypadkach (tj. niespełna 3%) fakt przemocy zgłosił ktoś z rodziny. W 5 przypadkach jako podmiot zgłaszający przemoc, gops-y wskazały inną instytucję, w tym w 2020 r. 3 zgłoszenia pochodziły z PCPR. Natomiast pojedyncze zgłoszenia (od 1 do 2) dotarły do gops-ów od pedagoga szkolnego, świadka, z gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz z innego gops-u.

W porównaniu do roku ubiegłego w 2020 r. zauważa się znaczny spadek aktywności pracowników socjalnych (z 35 na 10) oraz Policji (ze 172 na 98) w zakresie zgłaszania przypadków przemocy, jak również znaczny wzrost – przeszło sześciokrotny - aktywności samych osób poszkodowanych (z 18 na 110). Pozostałe uprawnione podmioty nie wykazały w roku 2020 r. żadnej aktywności albo bardzo znikomą. Wprawdzie przekazane dane wskazują na wzrost świadomości społeczeństwa odnośnie kompetencji gminnych zespołów interdyscyplinarnych oraz fakt, że osoby pokrzywdzone w 2020 r. znacznie częściej decydowały się zgłaszać fakt przemocy pracownikom pomocy społecznej niż wzywać na interwencję Policję. To jednak należy być ostrożnym w formułowaniu daleko idących interpretacji w tej kwestii, ponieważ zarówno powyższa tabela obrazująca spadek aktywności pracowników socjalnych w podejmowaniu interwencji z powodu przemocy (z 35 na 10), jak poniższa tabela (Nr 8), prezentująca dane dotyczące liczby Niebieskich Kart przekazanych do gminnych zespołów interdyscyplinarnych przez podmioty uprawnione na przestrzeni ostatnich trzech lat, wyraźnie wskazują, że podmiotem wiodącym, który sporządza i przekazuje największą ilość Niebieskich Kart do Zespołów interdyscyplinarnych jest oczywiście Policja.

Tab. Nr 8. Podmioty przekazujące Niebieskie Karty do Zespołów Interdyscyplinarnych według danych MGOPS i GOPS w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020.

Lp.	Kto najczęściej przekazuje NK do ops-ów	Liczba przekazanych Niebieskich Kart		
		Rok 2018	Rok 2019	2020
1	Policja	185	177	194
2	Pracownik socjalny ops-u	33	45	38
3	Szkoła	5	6	4
4	Inne ops-y	1	-	2
5	Sąd	-	-	-
6	GKRPA	2	3	2
7	Służba zdrowia	1	1	-
8	Inna instytucja	1PCPR	-	3PCPR
Ogółem:		266	232	243

*) W ciągu 2020 r. PCPR w Jędrzejowie przekazał do ops-ów 3 NK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu oraz PCPR

W świetle powyższych danych okazuje się, że na przestrzeni ostatnich 3 lat ogólna ilość NK przekazywanych do ops-ów przez poszczególne instytucje z terenu powiatu najpierw zmniejszyła się, a następnie wzrosła – z 266 NK w 2018 r. odnotowała spadek na 232 NK w 2019 r. i w 2020 r. wzrosła na 243 NK. W 2020 r. najwięcej NK założyli i przekazali oczywiście pracownicy Policji – 194 NK (o 17 NK więcej niż w roku 2019 i o 9 NK więcej niż w 2018 r.), następnie pracownicy socjalni ops-ów – 38 NK

(o 7 NK mniej niż w 2019 r. i o 5 NK więcej niż w roku 2018). Kolejne 4NK zostały założone i przekazane przez szkoły, 3 NK przekazało PCPR, po 2 NK inne ops-y i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Żadnych aktywności w tym zakresie nie przejawiali pracownicy sądu ani służby zdrowia.

Pomimo pewnych rozbieżności, **dane przekazane przez policję i ops-y za rok 2020** dotyczące liczby zgłoszeń przemocy, jak i ilości zakładanych Niebieskich Kart (**Tab. nr 4 i 8**) **wskazują jednoznacznie na zwiększanie się ilości odnotowanych przypadków przemocy w porównaniu do roku 2019 – odwrotnie niż to miało miejsce w roku ubiegłym – w odniesieniu do roku 2018.**

Ponadto, powyższe dane potwierdzają aktywność przedstawicieli w/w instytucji w zakresie podejmowania interwencji w sytuacji przemocy (oczywiście ze znaczną przewagą Policji). Zwraca również uwagę fakt, że aktywność pracowników socjalnych ops-ów w tym zakresie ulega wahaniom – najpierw wzrasta (do 45 zgłoszeń w 2019 r.), a następnie słabnie (do 38 zgłoszeń w 2020 r.). W 2018 i 2019 r. odnotowano również mniejszą - w porównaniu do roku 2020 - aktywność osób doznających przemocy, które zdecydowały się zmienić swoją sytuację zgłaszając fakt przemocy. W 2020 r. aż 110 osób doznających przemocy zdecydowało się zgłosić ten fakt do ops-u, natomiast w 2018 i 2019 r. na taki krok zdecydowało się odpowiednio 12 i 18 osób.

Ilość zgłoszeń przemocy generuje **liczbę spotkań gminnych zespołów interdyscyplinarnych oraz ilość ustalanych grup roboczych**, na których specjaliści z zaproszonych instytucji podejmują pracę z osobami doznającymi przemocy i osobami stosującymi przemoc oraz z ich rodzinami. Biorąc pod uwagę przedstawione wcześniej dane odnośnie liczby zgłoszeń i założonych Niebieskich Kart, które wpływają do zespołów interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach, nie dziwi fakt, iż najwięcej spotkań zarówno członków zespołu interdyscyplinarnego, jak i ustalonych grup roboczych dotyczy Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie. (Tabela nr 9 i 10)

Tabela Nr 9. Ilość posiedzeń Zespołów Interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2018 – 2020 r.

Lp.	Ośrodki Pomocy Społecznej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	OPS Miasta i Gminy Jędrzejów	22	24	28
2	MGOPS w Sędziszowie	4	4	4
3	MGOPS w Małogoszczu	5	4	4
4	GOPS Nagłowice	4	4	4
5	GOPS Słupia	4	4	4
6	GOPS Oksa	4	4	4
7	GOPS Sobków	4	4	4
8	GOPS Wodzisław	4	4	4
9	GOPS Imielno	4	4	4
Razem		55	56	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

Podkreślić należy, że gmina Jędrzejów była pierwszą gminą, w której nieformalnie został uruchomiony Zespół interdyscyplinarny (z inicjatywy pracowników ośrodka pomocy społecznej). Członkowie gminnego zespołu interdyscyplinarnego w Jędrzejowie spotykają się nieprzerwanie już od czerwca 2006 r., średnio dwa

razy w miesiącu. Ponadto, w sposób ciągły podnoszą swoje kwalifikacje poprzez coroczny udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i budowania interdyscyplinarnego wsparcia. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Jędrzejów wyprzedził ustawodawcę w sposobie przeciwdziałania zjawisku przemocy, podejmując pracę interdyscyplinarną, na długo, przed obowiązkiem nałożonym ustawą. Natomiast, pozostałe gminy uruchomiły zespoły interdyscyplinarne dopiero po ukazaniu się nowelizacji ustawy.

Jak przedstawiają dane z Tab. nr 9 członkowie zespołów w poszczególnych gminach spotykają się raczej ze stałą częstotliwością. Pominąwszy Zespół Interdyscyplinarny w Jędrzejowie, który ze względu na ilość spraw spotyka się dwa razy w miesiącu, zespoły w pozostałych gminach spotykają się zazwyczaj cztery razy w roku, czyli średnio raz na kwartał.

Nr 10. Ilość spotkań grup roboczych w poszczególnych gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2018 – 2020.

Lp.	Ośrodki Pomocy Społecznej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	OPS Miasta i Gminy Jędrzejów	377	425	196
2	MGOPS w Sędziszowie	136	163	113
3	MGOPS w Małogoszczu	52	68	32
4	GOPS Nagłowice	43	53	14
5	GOPS Słupia	14	16	22
6	GOPS Oksa	20	24	21
7	GOPS Sobków	62	60	68
8	GOPS Wodzisław	14	7	30
9	GOPS Imielno	59	73	61
Razem		777	889	557

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

Z kolei z Tabeli nr 10 wynika, że w porównaniu do roku 2018 i 2019 r. **częstotliwość spotkań grup roboczych w roku 2020 uległa zmniejszeniu w większości gmin.** Przy czym, najprawdopodobniej wynikało to z sytuacji pandemii koronawirusa, która spowodowała czasowe zamknięcie instytucji i wstrzymanie spotkań. Ponadto, dane w tabeli wskazują, że spadek ilości spotkań grup roboczych w poszczególnych gminach był dość zróżnicowany. **Największy spadek ilości spotkań grup roboczych – blisko czterokrotny – odnotowano w Gminie Nagłowice,** ponad dwukrotnie rzadziej spotykano się w Gminie Jędrzejów i Małogoszcz. Częstotliwość spotkań w ramach grup roboczych zmniejszyła się także w Gminie Sobków i Imielno. W gminach Oksa kształtowała się na tym samym poziomie. Natomiast w **Gminie Słupia i Wodzisław, członkowie grup roboczych spotykali się w 2020 r. częściej niż w latach 2018 i 2019.** Zwłaszcza w Gminie Wodzisław w 2020 r. odnotowano znaczny, bo ponad czterokrotny wzrost aktywności członków grup roboczych.

Generalnie, wzorem lat ubiegłych największą ilość spotkań w 2020 r. odnotował oczywiście OPS w Jędrzejowie, w którym członkowie grup roboczych spotkali się 196 razy, co stanowiło 35% ogółu wszystkich spotkań grup roboczych w powiecie. Następnie dość często pracowali w grupach roboczych przedstawiciele Gminy Sędziszów – spotkali się 113 razy (20% ogółu wszystkich spotkań) i Gminy Sobków

– 68 razy (12% ogółu wszystkich spotkań). W 2020 r. najrzadziej w sprawach przemocy spotykano się w Gminie Nagłowice, gdzie członkowie grup roboczych spotkali się tylko 14 razy (co stanowi 2,5% ogółu spotkań).

Tabela nr 11 przedstawia aktywność pracowników poszczególnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu w zakresie podejmowania interwencji z powodu przemocy.

Tabela Nr 11. Ilość interwencji podejmowanych przez pracowników ops-ów z powodu przemocy w poszczególnych gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2018 – 2020.

Lp.	Ośrodki Pomocy Społecznej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	OPS Miasta i Gminy Jędrzejów	50	13	50
2	MGOPS w Sędziszowie	6	7	5
3	MGOPS w Małogoszczu	19	25	15
4	GOPS Nagłowice	1	22	12
5	GOPS Słupia	7	7	9
6	GOPS Oksa	10	7	7
7	GOPS Sobków	-	23	-
8	GOPS Wodzisław	-	7	-
9	GOPS Imielno	1	21	5
Razem		94	228	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

Najwięcej interwencji podejmują oczywiście pracownicy OPS MiG w Jędrzejowie, którzy interweniowali w sprawach przemocy 50 razy. **Ilość interwencji pracowników ops-u w Gminie Jędrzejów w 2020 r. stanowiła jednocześnie 49% wszystkich interwencji podejmowanych przez pracowników ops-ów powiecie.** Następnie aktywność w zakresie podejmowania interwencji w sytuacji przemocy przejawiają pracownicy socjalni MGOPS w Małogoszczu, którzy w 2020 r. interweniowali 15 razy (tj. 15% ogółu wszystkich interwencji) oraz pracownicy GOPS Nagłowice, którzy interweniowali 12 razy (tj. 12% ogółu) oraz pracownicy GOPS Słupia i Oksa, których aktywność kształtowała się na odpowiednio na poziomie 9% i 7 %. W 2020 r. zarejestrowano jeszcze tylko po 5 interwencji podjętych przez pracowników MGOPS Sędziszów i GOPS Imielno.

Niestety, w pozostałych 2 gminach - Sobków i Wodzisław, jak wynika z informacji przekazanych przez ops-y, nie podejmowano żadnych interwencji w sytuacji przemocy, co jest dość niepokojące w zderzeniu z informacjami o liczbie interwencji przeprowadzonych w 2020 r. na terenie tych gmin przez Policję (Tab. nr 5). Również dane dotyczące ilości zgłoszeń przemocy w tych gminach i ilości zakładanych Niebieskich Kart zawarte w Tab. nr 6 i 7 jednoznacznie wskazują, że przypadków wystąpienia przemocy na terenie tych gmin wcale nie jest mało. Istnienie problemu przemocy na terenie tych dwóch gmin znajduje również potwierdzenie w Tab. nr 10 dotyczącej ilości spotkań grup roboczych.

Tabela Nr 12. Rodzaje przemocy domowej według danych MGOPS i GOPS z terenu Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2018 – 2020r.

Lp.	Rodzaje przemocy domowej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	psychiczna	32	37	69
2	fizyczna	26	20	10
3	ekonomiczna	-	-	-
4	seksualna	-	-	2
5	zaniedbanie	-	-	-
6	przemoc mieszana	179	185	169

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

W świetle nadesłanych przez ops-y danych dotyczących rodzajów przemocy domowej, na przestrzeni 3 ostatnich lat **najczęściej występuje przemoc mieszana** (Tab. nr 12). Następnie ośrodki wskazywały na występowanie przemocy psychicznej przed fizyczną. Przy czym, najczęściej przemoc fizyczna idzie w parze z przemocą psychiczną. W 2020 r. ops-y zarejestrowały 169 przypadków przemocy mieszanej (o 16 mniej niż w roku 2019), 69 przypadków przemocy psychicznej (aż o 32 przypadków więcej niż w roku 2019), 10 przypadków przemocy fizycznej (o 10 mniej niż w roku poprzednim) oraz 2 przypadki przemocy seksualnej. W 2020 r. nie odnotowano natomiast ani jednego przypadku przemocy ekonomicznej, czy przypadków zaniedbań.

Zwraca uwagę fakt, że w poprzednich latach również ośrodki pomocy społecznej nie wskazywały na zaniedbanie jako rodzaj przemocy. Natomiast, biorąc pod uwagę liczbę dzieci umieszczanych corocznie z powodu zaniedbania w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych (Tab. nr 20), należy przypuszczać, że zaniedbanie mogło zostać zaliczane przez pracowników ośrodków pomocy społecznej do przemocy fizycznej, psychicznej lub mieszanej. Tym bardziej, że ops-y wykazują wśród osób pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej 77 dzieci, w tym 56 dzieci do lat 13 (Tab. nr 13).

Tab. Nr 13. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020.

Lp.	Osoby doznające przemocy	Liczba osób pokrzywdzonych		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	kobiety	305	224	181
2	mężczyźni	37	25	20
3	Dzieci do lat 13-tu	38	32	56
4	Nieletni 13 – 18 lat	15	32	21
5	Osoby starsze (powyżej 60 lat)	42	42	45
Ogółem		437	355	323

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

Analizując dane powyższej tabeli można stwierdzić, że dane dostarczone przez Ośrodki Pomocy Społecznej wskazują na **tendencję zmniejszania się ogólnej liczby osób doświadczających przemocy**. Generalnie w roku 2020 w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano mniejszą (o około 10%) liczbę osób poszkodowanych wskutek przemocy domowej. Zmniejszenie dotyczy zarówno liczby kobiet doświadczających przemocy (spadek o 20%), jak i liczby mężczyzn pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej (spadek o 4%). Według danych ops-ów w 2020 r. w porównaniu do lat 2018 - 2019 zwiększyła się natomiast znacznie (o 75%) liczba dzieci do lat 13-tu pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej z 32 na 56 oraz zmalała (o 11 tj. o 34%) liczba nieletnich w wieku od 13 – 18 lat doznających przemocy. Odnotowano również niewielki wzrost (o 3 osoby) liczby osób starszych (powyżej 60 lat) dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Tabela nr 13 potwierdza ponadto dotychczasowe spostrzeżenia, że osoby pokrzywdzone wskutek przemocy domowej to głównie kobiety. W roku 2020 wykazano, że pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej zostało 181 kobiet (prawie 20% mniej niż w roku 2019 i o blisko 41% mniej w porównaniu do 2018 r.) oraz 20 mężczyzn (tj. o 5 mężczyzn mniej w porównaniu z rokiem 2019 i o 46% mniej niż w 2018 r.). Zarejestrowano również, że z powodu przemocy ucierpiało 45 osób starszych (w wieku powyżej 60 lat). W tym przypadku liczba osób pokrzywdzonych uległa niewielkiemu zwiększeniu w odniesieniu do lat poprzednich.

Dane dostarczone przez Komendę Powiatową Policji w Jędrzejowie (Tab. nr 14) potwierdzają powyższe tendencje. Wskazują one na blisko 30 % spadek ogólnej liczby osób pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej (z 344 na 240 osób). Liczba kobiet pokrzywdzonych wskutek przemocy zmalała o 23% w porównaniu do roku 2019. Natomiast liczba mężczyzn doświadczających przemoc, według danych Komendy pozostała na tym samym poziomie. Ponadto, w przeciwieństwie do ops-ów, które wykazały wzrost liczby dzieci doświadczających przemocy w porównaniu do danych z roku ubiegłego, Policja odnotowała dość znaczny 34% spadek liczby dzieci pokrzywdzonych wskutek przemocy. Podkreślić należy, że zarówno dane z Komendy jak i z ops-ów od lat wskazują jednoznacznie, że największą grupę wśród osób pokrzywdzonych stanowią kobiety. W 2020 r. odsetek kobiet w ogólnej liczbie osób doświadczających przemocy według danych z Policji wyniósł 65%, a według danych ops-ów 56%.

Tab. Nr 14. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020.

Lp.	Osoby doznające przemocy	Liczba osób pokrzywdzonych		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Kobiety	193	206	158
2	mężczyźni	51	24	25
3	Nieletni	76	96	46
4	Osoby starsze	51	18	11
Ogółem		371	344	240

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie.

Kolejne dane dotyczą liczby sprawców przemocy domowej (Tab. nr 15).

Tab. Nr 15. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 - 2020.

Lp.	Osoby stosujące przemoc	Liczba sprawców przemocy		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	kobiety	10	21	23
2	mężczyźni	182	161	170
3	nietelni	Brak danych	-	0
4	os. starsze (powyżej 60 lat)	22	-	6
Ogółem		214	182	193

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie.

Według danych z KPP w Jędrzejowie, **w 2020 r. ogólna liczba sprawców przemocy**, w porównaniu do roku 2019 nieznacznie wzrosła (ze 182 do 193), natomiast w odniesieniu do roku 2018 nieco zmalała (o 21 osób, tj. około 10%). Przy czym, liczba mężczyzn stosujących przemoc od trzech lat pozostaje na zbliżonym poziomie i w 2020 r. wyniosła 170 osób. Natomiast odnośnie liczby kobiet stosujących przemoc Policja wykazała, że w latach 2018 – 2020 liczba kobiet najpierw podwoiła się, natomiast w 2020 pozostała na tym samym poziomie co w roku 2019. Przy czym, **odsetek kobiet stosujących przemoc w porównaniu do ogólnej liczby sprawców jest nadal nieporównywalnie niski** (w 2018 r. wyniósł niespełna 5%, by w 2019 wzrosnąć do 12% i w 2020 pozostać na tym samym poziomie. Tymczasem odsetek mężczyzn stosujących przemoc na terenie naszego powiatu, według danych Policji – wyniósł w 2020 r. 88%. **Odsetek ten jest tożsamy z danymi przekazanymi w 2019 r.**, natomiast w porównaniu do danych z roku 2018 odnotował niewielki 3% wzrost. **Zmniejszył się natomiast znacznie – ponad trzykrotnie odsetek osób starszych** zarejestrowanych jako osoby stosujące przemoc wobec swoich najbliższych – **z 22 osób (tj. 10% ogółu wykazanych w 2018 r.) na 6 osób (tj. 3% ogółu wykazanych sprawców w 2020 r.).**

Natomiast KPP nie posiada danych odnośnie stosowania **przemocy w rodzinie przez nieletnich**.

Takie dane przekazały ops-y (Tab. nr 16). Na szczęście były to pojedyncze przypadki, kiedy sprawcami przemocy okazywali się nieletni. W 2018 r. odnotowano tylko 6 przypadków stosowania przemocy przez nieletnich w wieku 13 – 18 lat, co stanowi 1,7% ogółu sprawców. W 2019 i 2020 r. ops-y nie odnotowały takiego przypadku. **Generalnie ops-y, w 2020 r. w porównaniu do roku 2019 odnotowały spadek liczby osób stosujących przemoc o 18% (z 300 na 247 osób).** Przy czym, w zestawieniu z danymi z KPP ops-y zarejestrowały nieco wyższą (o 54) liczbę osób stosujących przemoc (zarówno mężczyzn jak i kobiet). Przy czym udział kobiet – sprawców przemocy w ogólnej liczbie osób stosujących przemoc wyniósł prawie 14%, natomiast mężczyźni stosujący przemoc stanowili 85% ogółu sprawców. Dane poniższej tabeli wskazują na wyraźną tendencję wzrostową odnośnie liczby kobiet sprawczyń przemocy, przy jednocześnie nadal bardzo wysokim, ale spadającym odsetku mężczyzn stosujących przemoc. Ops-y przekazały również informacje na temat ilości sprawców wśród osób starszych – powyżej 60 lat. W 2020 r. ops-y zarejestrowały 4 takie osoby, co stanowi niespełna 2% ogółu wszystkich sprawców. W porównaniu do roku 2019 odnotowano pięciokrotny spadek liczby osób starszych będących sprawcami przemocy, w 2018 r. liczba sprawców wśród osób starszych była czterokrotnie wyższa niż w 2020 r.

Tab. Nr 16. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2018 – 2020.

Lp.	Osoby stosujące przemoc	Liczba osób stosujących przemoc		
		Rok 2018	Rok 2019	2020
1	kobiety	18	22	34
2	mężczyźni	322	258	209
3	Dzieci do lat 13-tu	-	-	-
4	Nieletni 13 – 18 lat	6	-	-
5	Osoby starsze (powyżej 60 lat)	17	20	4
Ogółem		363	300	247

*) nie wliczane do ogólnej liczby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS i GOPS z terenu powiatu.

Porównując dane z powyższych tabel, można zauważyć, że ops-y wykazały wyższą niż Policja liczbę zarówno osób poszkodowanych wskutek przemocy, jak i sprawców przemocy, przy czym udział % kobiet i mężczyzn oraz dzieci i osób starszych w ogólnej liczbie osób doświadczających i stosujących przemoc przedstawia się mniej więcej tak samo zarówno według danych Policji, jak i ops-ów.

Z kolei dane z gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz dane z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie wskazują na **współistnienie problemu przemocy z chorobą alkoholową** (Tab. nr 17).

W latach 2018 – 2020, z ogólnej liczby osób uzależnionych od alkoholu (234 osób) korzystających z porad Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, aż 58 osoby (tj. 25%) okazało się sprawcami przemocy. Przy czym, głównie byli to mężczyźni – 51 osób (tj. 88%). Dane wskazują również, że w 2018 aż 20% mężczyzn uzależnionych od alkoholu było jednocześnie sprawcami przemocy domowej, w 2019 r. - odsetek ten wzrósł – do 37%, by w 2020 r. osiągnąć poziom 17%. Odsetek kobiet uzależnionych od alkoholu, będących jednocześnie sprawcami przemocy korzystających z usług Punktu na przestrzeni 3 ostatnich lat wyniósł 27% (tj. 7 kobiet). Przy czym, dotyczy to kobiet korzystających z punktu w 2018 i 2019 r. W 2020 r., w świetle przekazanych danych do Punktu nie zgłosiła ani jedna kobieta, która byłaby uzależniona od alkoholu i jednocześnie stosowałaby przemoc (Tab. nr 17).

Tab. Nr 17. Liczba osób uzależnionych od alkoholu a liczba osób będących sprawcami przemocy w latach 2018 – 2020, korzystających z pomocy Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie

Rok	Liczba osób uzależnionych od alkoholu ogółem		w tym: będących sprawcami przemocy domowej	
	M	K	M	K
2018	65	8	13	4
2019	68	5	25	3
2020	75	13	13	0
Razem	208	26	51	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie.

Zwraca uwagę fakt, że **dane Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego** na temat rodzajów stosowanej przemocy potwierdzają wprawdzie ogólny trend wskazujący na mniejszą liczbę zarejestrowanych przypadków przemocy, jednak różnią się trochę od przedstawionych danych z Policji i ośrodków pomocy społecznej (Tab. nr 18).

Tab. Nr 18. Rodzaje przemocy domowej według danych Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie w latach 2018– 2020 r.

Lp.	Rodzaje przemocy domowej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Psychiczna	46	56	19
2	Fizyczna	15	14	6
3	Ekonomiczna	46	50	2
4	Seksualna	3	10	1
5	Zaniedbanie	5	20	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie.

A mianowicie, w latach 2018 - 2019 roku odnotowano znaczącą ilość przypadków przemocy ekonomicznej (w ogóle nie zarejestrowanej przez ops-y), której liczba była tożsama lub zbliżona do liczby przypadków przemocy psychicznej i zdecydowanie wyższa niż liczba przypadków przemocy fizycznej. W danych za 2018 r. Punkt wykazał aż 46 przypadków uzależnienia ekonomicznego od sprawcy, a w 2019 r. liczba ta wzrosła do 50 przypadków. W 2018 r. Punkt zarejestrował również taką samą ilość przypadków przemocy psychicznej (w 2019 r. liczba ta wzrosła do 56) oraz 15 przypadków przemocy fizycznej (w 2019 r. liczba ta pozostała na podobnym poziomie). Według danych Punktu, wśród spraw rozpatrywanych w Punkcie w 2018 r. zdarzyły się 3 przypadki przemocy seksualnej i 5 przypadków zaniedbania. W 2019 r. liczby te uległy znacznemu zwiększeniu – zarejestrowano 10 przypadków przemocy seksualnej (ponad trzykrotny wzrost), natomiast czterokrotnie wzrosła liczba odnotowanych zaniedbań. W 2020 r. natomiast Punkt wykazał znacznie niższą ilość zarejestrowanych przypadków przemocy, najprawdopodobniej z powodu sytuacji pandemii koronawirusa, która spowodowała zamknięcie Punktu i utrudnienie kontaktu ze specjalistami, którzy dostępni byli głównie telefonicznie. W związku z tym rozkład ilościowy poszczególnych rodzajów przemocy też różnił się od tych wykazanych w poprzednich latach. Według przekazanych danych, najwięcej odnotowano przypadków przemocy psychicznej – 16, następnie 6 przypadków przemocy fizycznej, 5 przypadków zaniedbania, tylko 2 przypadki przemocy ekonomicznej i 1 przypadek przemocy seksualnej.

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykazały liczbę przypadków, gdy alkoholizm współistniał z przemocą. W latach 2018 – 2020 komisje udzieliły wsparcia ogółem 127 osobom nadużywającym alkoholu, będącym jednocześnie sprawcami przemocy domowej, przy czym w większości przypadków sprawcami przemocy byli mężczyźni (116 osób, tj. 91%). Generalnie w latach 2018 – 2019 ilość przypadków współistnienia alkoholizmu z przemocą pozostawała na tym samym poziomie, przy czym w 2020 r., najprawdopodobniej ze względu na pandemię i ograniczony dostęp do Komisji, odnotowano znaczny jej spadek / o 76% / (Tab. nr 19).

Tab. Nr 19. Liczba sprawców przemocy domowej według danych GKRPA w latach 2018 – 2020.

Lp.	Osoby stosujące przemoc	Liczba sprawców przemocy		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Kobiety	3	4	0
2	Mężczyźni	53	50	13
3	dzieci do lat 13	-	-	0
4	nieletni od 13 do 18 lat	-	-	0
5	osoby starsze (powyżej 60 lat)	3	1	1*)
Ogółem		59	55	13

*) nie wliczane do ogólnej liczby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA z terenu powiatu.

Z kolei dane dostępne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie dotyczące liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zwracają uwagę na skutki, jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu przez jednego lub oboje rodziców, połączone ze stosowaniem bierniej formy przemocy, jaką jest zaniedbanie wskutek niemożności wykonywania właściwej opieki rodzicielskiej nad dziećmi.

Dane zamieszczone w Tabeli nr 20 wyraźnie wskazują, że znaczna część (72%) umieszczeń w zastępczych formach opieki w latach 2016 – 2018 było spowodowanych wszelkiego rodzaju zaniedbaniami wskutek – najczęściej choroby alkoholowej jednego lub obojga rodziców. Niestety jest to przyczyna wiodąca. W 2018 i 2019 r. odpowiednio 66% i 68% umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej było spowodowanych alkoholizmem obojga lub jednego z rodziców i powstałymi wskutek choroby alkoholowej zaniedbaniami wobec dzieci. W 2020 r. 23 dzieci trafiły do rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej właśnie z tego powodu. Na przestrzeni trzech ostatnich lat tylko 32% dzieci trafiło do rodzinnych i instytucjonalnych form opieki zastępczej z powodu zaniedbań i bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych spowodowanych np. upośledzeniem, chorobą psychiczną czy niepełnosprawnością rodziców albo z powodu śmierci jednego lub obojga rodziców. Natomiast zdarzają się też pojedyncze przypadki przemocy gorącej, np. w 2020 r. w placówce w Nagłowicach zostały umieszczone trzy dziewczynki, które doznawały przemocy psychicznej i fizycznej ze strony ojca.

Tab. Nr 20. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2018 – 2020 r.

No – liczba dzieci umieszczonych w pl. op.-wych. i rodz. zast. ogółem

Nz- liczba dzieci umieszczonych w pl. op.-wych. i rodz. zast. z powodu zaniedbania (uzależnienia i przemoc)

Forma opieki zastępczej	2018		2019		2020		2018 - 2020		
	No	Nz	No	Nz	No	Nz	No	Nz	Udział % Nz w No
liczba dzieci umieszczonych w placówkach op.-wych.	13	9	19	16	21	15	53	40	75,00%
Liczba dzieci umieszczonych w rodz. zastępcz.	20	13	19	10	12	8	51	31	61,00%
Razem	33	22	38	26	33	23	104	71	68,00%
% dzieci umieszczonych z powodu zaniedbania	x	66,00%	x	68,00%	x	69,00%	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie

Nieco inaczej przedstawiają sprawę umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej z powodu przemocy pracownicy Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Jędrzejowie (Tab. nr 21)

Tab. Nr 21. Działania podejmowane przez Wydział Rodziny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Jędrzejowie w sprawach dotyczących przemocy, w tym z zastosowaniem art. 207 kk w latach 2018 -2020.

Lp.	Zakres działań Sądu Wydział III Rodziny i Nieletnich	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Ilość spraw wszczętych w sprawie przemocy ogółem: - w tym z art. 207 kk	11 11	11 11	10 10
2	Ilość spraw rozpatrzonych ogółem, w tym:	161	155	109
	1. liczba orzeczeń o ograniczenie władzy rodzicielskiej przez nadzór kuratora	20	16	17
	2. liczba orzeczeń o umieszczenie w rodzinie zastępczej	13	7	2
	3. liczba orzeczeń o umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej	3	1	2
	4. liczba orzeczeń o pozbawienie władzy rodzicielskiej	17	24	14
3	Liczba wniosków oddalonych	24	21	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Jędrzejowie.

Dane przekazane przez Sąd różnią się nieco od danych przedstawionych w Tab. nr 20. Wskazują one na znacznie niższą liczbę umieszczeń w instytucjonalnych i rodzinnych formach pieczy zastępczej (łącznie 4 orzeczenia), niż wynikałoby z danych dostępnych w PCPR (33 dzieci, w tym 23 dzieci z powodu zaniedbań spowodowanych przemocą i alkoholizmem). Przy czym, należy pamiętać, że Sąd wykazuje liczbę wydanych orzeczeń, a PCPR przedstawia faktyczną liczbę umieszczonych dzieci, również tych umieszczonych na podstawie tymczasowych orzeczeń. Umieszczane też były bardzo liczne rodzeństwa, liczące 7-ro, czworo i troje dzieci. Natomiast Sąd wydaje jedno postanowienie w stosunku do rodzeństwa. Biorąc pod uwagę informacje z Sądu o wszczętych 10 sprawach z art. 207, należy także przypuszczać, że Sąd policzył tylko postanowienia prawomocne, a część spraw jest jeszcze w toku. Poza tym, PCPR realizuje również postanowienia wydane przez Sądy Rejonowe z innych powiatów i umieszcza w placówkach i rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu dzieci z innych powiatów. W ciągu 2020 r. tylko w placówkach w Nagłowicach zostało umieszczonych 10 dzieci z innych powiatów. Sąd Rejonowy w Jędrzejowie nie posiada danych na temat tych postanowień.

Pomimo, iż przedstawionych powyżej danych, dostarczonych przez różne instytucje nie można zliczyć, to jednak składają się one na ogólny obraz problemu przemocy w naszym powiecie, który przedstawia się następująco. Najwięcej interwencji w sprawie przemocy podejmuje Policja – **ogółem w 2020 roku Policja interweniowała 1309 razy** i założyła **192 Niebieskie Karty**, które przekazała do gminnych zespołów interdyscyplinarnych. Generalnie we wszystkich gminach powiatu, w porównaniu do roku 2018 i 2019 odnotowano **wzrost interwencji Policji. Przy czym, odsetek zakładanych NK w odniesieniu do wszystkich interwencji Policji we wszystkich latach pozostaje na tym samym poziomie i wynosi 15%.** Dane przekazane przez ośrodki pomocy społecznej wskazywały natomiast na nieznaczny wzrost liczby przyjętych zgłoszeń przemocy, przyjętych i rozpatrzonych NK, przy jednoczesnym

zmniejszeniu się liczby osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej i mniejszej liczbie osób stosujących przemoc. **W 2020 r. do ośrodków pomocy społecznej wpłynęło ogółem 243 NK (o 11 NK więcej niż roku poprzednim),** pracownicy ośrodków przyjęli ogółem **236 zgłoszeń przemocy (w tym 110 zgłoszeń od samych pokrzywdzonych oraz 98 zgłoszeń od Policji)** oraz przeprowadzili **103 interwencje z powodu przemocy (o 125 interwencji mniej w porównaniu do roku 2019).** Ponadto, ops-y zarejestrowały ogółem **323 osób pokrzywdzonych** wskutek przemocy domowej (o 32 osoby mniej niż w roku 2019) i **247 osób stosujących przemoc (o 53 osoby mniej w porównaniu do roku poprzedniego).** W roku 2020 według danych ops-ów uległa zwiększeniu (o 13 osób) ilość zarejestrowanych przypadków **dzieci** doświadczających przemocy oraz **zwiększyła się (o 3 osoby)** ilość osób starszych (powyżej 60 lat) pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej. Dane z KPP również wskazują na spadek w 2020 r. w porównaniu do roku poprzedniego, ogólnej liczby osób pokrzywdzonych wskutek przemocy (344 na 240) i na niewielki wzrost liczby osób stosujących przemoc (ze 182 na 193). Przy czym, w porównaniu do danych z ośrodków pomocy, KPP wykazuje generalnie niższą liczbę zarówno sprawców – o 54 osoby, jak i pokrzywdzonych – o 83 osoby.

Przy czym udział % kobiet i mężczyzn oraz dzieci i osób starszych w ogólnej liczbie osób doświadczających i stosujących przemoc prezentuje się podobnie. Przemoc stosują przede wszystkim mężczyźni (88%), którzy są poszkodowanymi w 6 – 10%. Kobiety są przede wszystkim osobami doświadczającymi przemocy (56% - opsy, 65%- KPP), a w roli sprawcy występują w 11 - 13%.

Dane z Prokuratury wskazują na **nieznaczny wzrost spraw związanych z przemocą** w odniesieniu do roku 2019. **W 2020 r. zarejestrowano ogółem 141 tego typu sprawy (o 27 więcej niż w roku 2019), w tym aż 82 z art. 207 kk,** co z kolei wskazuje, że **odsetek spraw o znęcanie się utrzymuje się nadal na bardzo wysokim poziomie (58%),** chociaż w porównaniu do poprzednich lat udział spraw o znęcanie się w ogólnej liczbie spraw uległ zmniejszeniu o blisko 30%. W porównaniu do roku 2019, w 2020 r. zarejestrowano również **mniejszą ilość spraw zakończonych aktem oskarżenia (w 2019 r. odsetek spraw wyniósł 54%, natomiast w 2020 zmniejszył się do 27 %).** Dane z Sądu wskazują, że **liczba sprawców przemocy objętych dozorem kuratora zmalała prawie o połowę (ze 118 w roku 2019 do 60 w roku 2020 r.), ale % udział osób objętych dozorem z art. 207 jest nadal bardzo wysoki, utrzymuje się na poziomie 68%.**

Z kolei dane Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Uzależnień i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wskazują na współistnienie choroby alkoholowej z występowaniem przemocy, a PCPR zwraca uwagę na negatywne skutki, jakie niesie dla rodziny i jej członków nadużywanie alkoholu i stosowanie przemocy w postaci znacznego udziału w ogólnej liczbie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, umieszczeń z powodu zaniedbań (w 2019 wyniósł on 68%, w 2020 – 69%).

Powyższe dane wskazują również na fakt, iż z problemem przemocy boryka się bardzo wiele instytucji. W związku z tym podjęcie zespólnych działań w zakresie skutecznego zwalczania zjawiska jest nieodzowne.

Poniżej przedstawiamy działania podejmowane w 2020 r. przez różne instytucje na terenie powiatu i poszczególnych gmin w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Działania podejmowane przez instytucje z terenu Powiatu Jędrzejowskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każda z instytucji, mających bezpośredni czy pośredni kontakt z przemocą, w świetle przepisów prawa ma obowiązek podejmować i podejmuje określone działania. W poprzednim podrozdziale omówiliśmy już częściowo działania podjęte w tym zakresie przez prokuraturę, policję, sąd, ośrodki pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych i PCPR. Poniżej przedstawiamy pozostałe działania, jakie podejmują w/w instytucje oraz działania innych instytucji w powiecie i w gminach podejmowane na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

POWIAT

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie.

PCPR podejmuje działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w czterech obszarach:

- a) działania skierowane do osób doznających przemocy i świadków przemocy domowej – w celu zmniejszenia negatywnych skutków przemocy;
- b) działania skierowane do osób stosujących przemoc – w celu zaprzestania jej stosowania bądź znacznego jej ograniczenia;
- c) działania z zakresu profilaktyki przemocy – służącej podniesieniu świadomości i wiedzy lokalnej społeczności na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- d) oraz działania w zakresie tworzenia lokalnego i skutecznego systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą we współpracy z innymi instytucjami - w tym usprawnienia przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tab. Nr 22. Działania podjęte przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba przeprowadzonych interwencji z udziałem kuratora i/lub Policji z powodu przemocy, w tym zaniedbań wobec dzieci	4
2	Liczba wykonanych postanowień sądu odnośnie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych z powodu przemocy, w tym zaniedbania	10
3	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo – wychowawczych z powodu przemocy, w tym zaniedbania	23
4	Liczba udzielonych porad osobom pokrzywdzonym przemocą lub będących jej świadkami	68
5	Liczba uruchomionych miejsc interwencyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie	4
6	Liczba osób doznających przemocy, którym udzielono pomocy w postaci zapewnienia schronienia w miejscach interwencyjnych	0
7	Liczba osób doznających przemocy lub będących jej świadkami, którym udzielono wsparcia w postaci skierowania do Sądu, Prokuratury, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, terapeuty w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym, do psychologa i adwokata w ramach bezpłatnych dyżurów specjalistów w OIK w Jędrzejowie, specjalistów Powiatowego Punktu Wsparcia Rodziny przy PCPR mw Jędrzejowie	150

8	Liczba założonych Niebieskich Kart	3
9	Liczba pracowników PCPR-u przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami - przygotowanych do rozmowy z osobami stosującymi przemoc	3 3 1 1
10	Liczba pracowników PCPR-u, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym: - realizujących studia podyplomowe, specjalizacje - lub uczestniczących w szkoleniach, warsztatach czy seminariach	1 0 1
11	Liczba pracowników PCPR-u zainteresowanych udziałem w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Liczba zrealizowanych programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej	1
2	Liczba wydanych skierowań do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy	54
3	Liczba złożonych wniosków o przyznanie dotacji na realizację oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	1
4	Liczba zrealizowanych godzin programu korekcyjno – edukacyjnego	102
5	Liczba zawartych umów związanych z realizacją powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc	5
6	Liczba sprawców przemocy z terenu powiatu objętych oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi	18
7	Liczba sprawców przemocy, którzy otrzymali informację o uczestnictwie w programie korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy lub zgłoszeniu się na program	18
8	Liczba sprawców przemocy, którzy ukończyli program korekcyjno – edukacyjny	0
9	Liczba sprawców przemocy, którzy korzystają z dalszego wsparcia po zakończeniu realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego	10
10	Liczba sprawców przemocy, którzy wskutek oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych zmienili swoje postępowanie	10
11	Liczba sprawców przemocy, którym po udziale w programie korekcyjno – edukacyjnym, zamknięto Niebieskie Karty	8
12	Liczba pracowników PCPR-u nadzorujących i monitorujących realizację programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy	1
13	Liczba zrealizowanych godzin superwizji dla osób prowadzących program korekcyjno– edukac.	5
Działania profilaktyczne i informujące		
1	Liczba sporządzonych diagnoz dotyczących zjawiska przemocy na terenie powiatu	2
2	Liczba zamieszczonych ogłoszeń i informacji o realizowanym programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy i bezpłatnych poradach specjalistów w prasie lokalnej	32
3	Liczba przekazanych ogłoszeń i informacji o realizowanym programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy i bezpłatnych poradach specjalistów do instytucji i służb z terenu powiatu	ok. 2 tyś.

4	Liczba przekazanych informacji do ops-ów o realizacji oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych przez mieszkańców gmin zgłoszonych do udziału w programie	147
5	Liczba sporządzonych i przekazanych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5
6	Liczba pracowników biorących udział w kampaniach społecznych, akcjach informacyjnych i/lub naradach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	2
7	Liczba zorganizowanych Kampanii informacyjno – edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4
8	Liczba informacji przekazanych do parafii dotyczących wprowadzania elementów edukacyjnych dotyczących przemocy do podstawy programowej kursów przedmałżeńskich	3
9	Liczba informacji przekazanych do ops-ów w sprawie podjęcia przez nich inicjatywy wprowadzania elementów edukacyjnych dotyczących przemocy do podstawy programowej kursów przedmałżeńskich w parafiach na terenie ich gmin	9
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników PCPR-u wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	1
2	Liczba pracowników PCPR-u biorących udział w pracach grup roboczych	2
3	Liczba pracowników PCPR-u wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	3
4	Liczba spotkań członków Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	0
5	Liczba spotkań z przedstawicielami parafii w sprawie wprowadzania elementów edukacyjnych dotyczących przemocy do podstawy programowej kursów przedmałżeńskich	3
6	Liczba przekazanych materiałów i ulotek o tematyce profilaktyki antyprzemocowej	Pow. 3 tys
7	Liczba zorganizowanych spotkań dla młodzieży z zakresu profilaktyki przemocy, w tym przeciwdziałania handlowi ludźmi i Kampanii „Pomarańczowej wstążki” ze Starostą, Dyrektorem szkoły, przedstawicielem Policji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	1
8	Liczba nagranych i udostępnionych filmików ze spotkania z zakresu przeciwdziałania handlowi ludźmi dla młodzieży ponadgimnazjalnej	1
9	Liczba placówek oświatowych oraz instytucji i służb z terenu powiatu, którym przekazano materiały z zakresu profilaktyki przemocy, w tym przeciwdziałania handlowi ludźmi i Kampanii „Pomarańczowej wstążki”	50
10	Liczba placówek oświatowych oraz instytucji i służb z terenu powiatu, które włączyły się w organizację Kampanii z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym dystrybucję materiałów z zakresu profilaktyki przemocy, w tym przeciwdziałania handlowi ludźmi, Kampanii „Pomarańczowej wstążki” i Kampanii „Białej wstążki”	Powyżej 50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie.

Działania interwencyjne.

Dwóch pracowników socjalnych PCPR-u bierze udział (wraz z kuratorami sądowymi i Policją) w interwencyjnych akcjach odbierania dzieci i umieszczania ich w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych, wynikających z konieczności wykonania postanowień sądowych. W 2020 r. przeprowadzono 4 tego typu interwencji, wszystkie z powodu przemocy, tj. zaniedbania wskutek spożywania alkoholu przez rodziców i opiekunów. W ciągu 2020 r. Dyrektor

PCPR w Jędrzejowie wydał łącznie **26 skierowań** nieletnich dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie naszego powiatu. Przy czym, **faktycznych umieszczeń było ogółem 21**, pozostałe były to skierowania wynikające z uprawnomocnienia się postanowienia sądu, przesuujące dzieci z miejsca interwencyjnego na socjalizacyjne. W 7 nowych rodzinach zastępczych umieszczono także 12 dzieci. **Na 33 umieszczenia dzieci zarówno w rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy 23, tj. 69% było spowodowanych zaniedbaniami powstałymi w wyniku choroby alkoholowej rodziców.**

Poradnictwo

Od 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie uruchomiło dodatkowe wsparcie dla mieszkańców powiatu zagrożonych przestępstwem oraz pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej w postaci bezpłatnych porad psychologa i adwokata.

Od stycznia 2020 r. porady psychologa i adwokata są realizowane w ramach funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej, który ze względu na zmianę przepisów został przeniesiony z Nagłowic – z Centrum Administracyjnego Placówek dla Dzieci i Młodzieży i włączony w struktury PCPR-u. **W ciągu 2020 r.** z porad psychologa i adwokata zatrudnionych **w OIK skorzystało ogółem 68 mieszkańców** naszego powiatu, którym udzielono **85 porad**. W tym, pomocą w/w specjalistów, głównie **psychologa** zostało objętych **9 dzieci doznających przemocy, a terapią rodzinną objęto 3 rodziny**. W ramach funkcjonowania **Ośrodka Interwencji Kryzysowej** dostępne są w sytuacji kryzysowej 4 miejsca w **pokoju interwencyjnym** przeznaczonym dla osób pokrzywdzonych wskutek przemocy w rodzinie.

Ponadto, w PCPR można **uzyskać poradę i wsparcie pracowników przeszkolonych w zakresie pracy z osobami doznającymi przemocy**, jak również z osobami stosującymi przemoc oraz uzyskać informację na temat dostępnych form i instytucji świadczących pomoc dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc. W PCPR można również dodatkowo uzyskać kontakt do terapeuty ds. uzależnień w Punkcie Informacyjno –Konsultacyjnym w Jędrzejowie - przy ZPOZ, gdzie pomoc mogą uzyskać zarówno osoby pokrzywdzone wskutek przemocy, jak i sprawcy przemocy. Generalnie pracownicy PCPR w Jędrzejowie udzielają porad osobom i rodzinom będącym w kryzysie, pokrzywdzonym lub zagrożonym przestępstwem, borykającym się z różnego rodzaju problemami rodzinnymi, wychowawczymi, zdrowotnymi, w tym uzależnieniami i niepełnosprawnością z terenu Powiatu Jędrzejowskiego. Ponadto, w PCPR osoby uprawnione mogą uzyskać pomoc finansową lub pozyskać informacje, gdzie mogą się zwrócić o pomoc. Pracownicy Centrum udzielają również informacji na temat przysługujących ulg i uprawnień, w tym z tytułu niepełnosprawności oraz o możliwościach skorzystania ze środków PFRON w ramach zadań i programów realizowanych przez PCPR i przez inne podmioty.

W ciągu 2020 r. pracownicy PCPR-u na bieżąco udzielali informacji i porad osobom zgłaszającym się do naszej instytucji, przy czym w większości, ze względu na duże natężenie pracy, nie wszystkie porady były rejestrowane. **Zarejestrowano jedynie 95 porad udzielonych w powyższych sprawach, w tym 67 osobom w sprawie przemocy.**

Należy dodać, że od stycznia 2020 r. specjalistyczne poradnictwo świadczone jest również w ramach uruchomionego przy PCPR **Powiatowego Punktu Wsparcia Rodziny**, gdzie dyżury pełnią psycholog, prawnik, doradca zawodowy i logopeda. **W ciągu 2020 r.** z porad w/w specjalistów skorzystało **ogółem 193 osób**, którym udzielono ogółem **223 porad**. W tym terapią rodzinną objęto **16 osób i odnotowano 15 przypadków przemocy.**

Program korekcyjno-edukacyjny.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w kwestii przeciwdziałania zjawisku przemocy duży nacisk kładzie na konieczność zmian w świadomości społeczności i podejmowania oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wychodząc naprzeciw tym zadaniom, w *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025 r.*, zaplanowano kontynuację oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, które prowadzone są w naszym powiecie od roku 2013.

Prowadzenie programu jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym powiatowi do realizacji, w związku z tym na jego przeprowadzenie powiat otrzymuje dotację z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W tym celu PCPR w Jędrzejowie co roku składa do Wydziału Polityki Społecznej ŚUW w Kielcach wniosek o przyznanie dotacji na uruchomienie Powiatowego Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na terenie naszego powiatu wraz z propozycją programu do realizacji na bieżący rok. Po otrzymaniu informacji o wysokości dotacji przyznanej, PCPR sporządza weryfikację programu oraz przeprowadza rekrutację.

Na realizację programu w roku 2020 powiat otrzymał dotację w wysokości 9.306,- zł. z przeznaczeniem na objęcie oddziaływaniami programowymi 11 osób stosujących przemoc z terenu powiatu, w tym 8 mężczyzn i 3 kobiet.

W 2020 r. program był realizowany w dniach od 2 lipca do 28 listopada 2020 r. Do uczestnictwa w programie zostały zgłoszone 54 osoby. Z tego 44 osoby zostały zgłoszone przez gminne zespoły interdyscyplinarne, 3 osoby przez Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień przy NZOZ w Jędrzejowie, 6 osób zgłosił Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy czym wcześniej 1 z tych osób zgłosił gminny zespół interdyscyplinarne), 1 osobę zgłosił PCPR z Włoszczowy, natomiast 1 osoba zgłosiła się sama. Najwięcej zgłoszeń do programu było z Gminy Słupia i Gminy Nagłowice. **Ogółem wydano 54 skierowania.** Na zajęcia zgłosiło się 18 osób, z czego działaniami edukacyjnymi objęto 15 osób. **Zaświadczenie o uczestnictwie w programie** otrzymało 11 osób, pozostałe osoby otrzymały zaświadczenia o zgłoszeniu się na zajęcia programu (7 osób).

Frekwencja na zajęciach grupowych dla mężczyzn była porównywalna do ubiegłego roku, **średnio były to grupy 7 – 8 osobowe.** Pomimo utrudnień spowodowanych pandemią i częstszych niż 1 tydzień przerw między zajęciami, **o 11 osobach można powiedzieć, że starały się aktywnie uczestniczyć w zajęciach.** Spośród tych osób, 5 osobom, byliśmy skłonni wystawić zaświadczenie o ukończeniu programu, biorąc pod uwagę okoliczności pandemii w 2020 r., niemożliwość przedłużenia realizacji programu, przy równoczesnej pozytywnej ocenie pracy uczestnika na zajęciach i zrealizowanych przez niego celach programu. Niestety instytucja nadzorująca nie wyraziła na to zgody, ponieważ nie zrealizowali oni wymaganego minimum 50 godzin programu określonego w Wytycznych dla realizatorów programów korekcyjnych obowiązujących dla Województwa Świętokrzyskiego. Ostatecznie, osoby te dostały zaświadczenia o uczestnictwie w programie z zaleceniami dalszej pracy w kolejnej edycji programu, ewentualnie w kontakcie indywidualnym z terapeutą albo z psychologiem w celu podtrzymania wypracowanych zmian w swoim zachowaniu.

Ogółem w br. przez 5 m-cy trwania programu zrealizowano 102 godziny programu, w tym 51 godz. dla mężczyzn i 51 dla kobiet. Program jest monitorowany przez cały czas jego trwania, a po jego zakończeniu – przez okres ok. 3 lat. Monitorowana jest sytuacja rodzinna zarówno uczestników programu i ich rodzin, jak również osób, które zostały skierowane do uczestnictwa w programie, ale się nie zgłosiły. W trakcie trwania programu zachowania sprawców są monitorowane głównie przez terapeutę

prowadzącego zajęcia / ankieta diagnostyczna, ocena pracy na zajęciach, listy obecności/, ale też przez specjalistów obecnych na spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych i na grupach roboczych, pracowników socjalnych ops-ów i policję. Na podstawie list obecności i informacji zwrotnych od prowadzącego zajęcia, koordynator programu sporządza sprawozdanie z realizacji programu. Natomiast w oparciu o informacje zwrotne od pracowników socjalnych ops-ów, dokonuje oceny jego efektywności.

Spośród osób uczestniczących w 2020 r. w programie u 10 osób zaobserwowano wyraźną poprawę zachowania, u 8 spośród tych osób sytuacja na tyle się poprawiła, że zdecydowano się na zamknięcie NK. U 2 osób przemoc ustała ze względu na wyprowadzenie się rodziny lub sprawcy. U kolejnych 3 osób procedura NK nadal jest prowadzona, nie nastąpiła żadna zmiana - nadal awanturują się, wpływają kolejne NK. Wobec 1 osoby toczy się postępowanie z art. 207 kk. 1 osoba, która zgłosiła się sama, nie jest objęta procedurą NK.

Prowadzona jest również **superwizja pracy terapeuty** realizującego program. W roku 2020 zrealizowano **ogółem 5 godzin superwizji**. Superwizji poddawana jest zarówno treść merytoryczna programu, jak i sytuacje trudne programu, które są rozwiązywane przy wsparciu superwizora.

Informacja o realizowanym w powiecie programie korekcyjno – edukacyjnym jest przekazywana bezpośrednio do **sprawców przemocy** i ich rodzin /w formie skierowań do programu / oraz do mieszkańców powiatu poprzez ogłoszenia w mediach lokalnych, na stronie internetowej powiatu, na stronie BIP Starostwa i w TV Świętokrzyskiej. Kilka razy do roku PCPR informuje również bezpośrednio wszystkie urzędy gmin, ops-y, sąd, prokuraturę, Policję, Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną, wszystkie przychodnie, szkoły, parafie przekazując ogłoszenia oraz ulotki dla zainteresowanych.

Ogółem w ciągu trwania programu w 2020 r. przekazano około 250 ogłoszeń i około 2000 ulotek

Kampanie społeczne i akcje informacyjno – edukacyjne.

W ramach realizacji postanowień *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* w zakresie podniesienia świadomości i wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz w kwestii profilaktyki i skutecznego przeciwdziałania przemocy PCPR w Jędrzejowie organizuje i przeprowadza różnego rodzaju akcje informacyjne, również w postaci kampanii społecznych. Na potrzeby tych akcji opracowuje i przekazuje do wiadomości publicznej ulotki, ogłoszenia, informacje, plakaty, które przekazuje bezpośrednio do instytucji i służb z terenu powiatu oraz upowszechnia poprzez ogłoszenia w mediach lokalnych i na stronach internetowych.

Poniżej przedstawiamy akcje informacyjne i kampanie społeczne zorganizowane przez PCPR i przeprowadzone w 2020 r. przy współudziale różnych podmiotów z terenu powiatu.

1) W lutym 2020 r. w ramach corocznych obchodów *Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem* PCPR zorganizowało **dotatkowe bezpłatne dyżury specjalistów: psychologa i adwokata, wspólne dyżury pracowników w instytucjach** oraz **akcję informacyjno - edukacyjną** w postaci informacji i ogłoszeń rozpropagowanych do większości instytucji i służb, placówek oświatowych i medycznych oraz parafii w powiecie na temat przedmiotowej akcji oraz proponowanych form pomocy i instytucji, w których tę pomoc można uzyskać, a także zamieszczonych w mediach lokalnych, na stronach powiatu i na stronie PCPR-u, dzięki czemu informacja o organizowanej akcji i realizowanym w jej ramach wsparciu dotarła do większości mieszkańców powiatu. Ogółem przekazano około 350 szt. ulotek, 40 szt. ogłoszeń i 30 szt. Informacji.

Do akcji informacyjnej włączyła się również Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa i Sąd Rejonowy w Jędrzejowie, Szpital Specjalistyczny w Jędrzejowie oraz ośrodki pomocy społecznej, które zamieściły ogłoszenia o *Tygodniu* na swoich stronach.

Z pomocy specjalistów w ramach wspólnych dyżurów w instytucjach skorzystało **ogółem 46 osób** / w tym: 16

osób zwróciło się o pomoc do gminnych ośrodków pomocy społecznej, 12 osób uzyskało poradę terapeuty uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym, 7 osób skorzystało z porad specjalistów w ramach dodatkowych dyżurów adwokata i psychologa zorganizowanych przez PCPR w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej, 5 osób uzyskało pomoc psychologa w Powiatowym Punkcie Pomocy Rodzinie przy PCPR, 2 osoby zgłosiły się do Sądu i 4 osoby uzyskały pomoc Prokuratury.

2) W miesiącach październik, listopad i grudzień 2020 r. na terenie Powiatu Jędrzejowskiego jak co roku zostały przeprowadzone działania profilaktyczno-informacyjne w zakresie przeciwdziałania różnym formom przemocy skierowane do mieszkańców naszego powiatu, które odbyły się w ramach trzech Powiatowych Kampanii: **IV Powiatowej Kampanii „Blue Heart” przeciwdziałania handlowi ludźmi**, **V Powiatowej Kampanii „Pomarańczowej Wstążki” przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży** oraz **VII Powiatowej Kampanii „Białej wstążki” przeciwko przemocy wobec kobiet**.

W ramach w/w Kampanii w październiku, listopadzie i grudniu 2020 r. zorganizowano m.in.: **dodatkowe dyżury psychologa i adwokata**, którzy udzielali **bezpłatnych porad** mieszkańcom naszego powiatu. Aby pokazać, jak wiele podmiotów jest zaangażowanych w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dla podkreślenia konieczności współpracy między poszczególnymi instytucjami i służbami w celu osiągnięcia skuteczności podejmowanych działań, odbyły się **wspólne dyżury pracowników** w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodkach pomocy społecznej, Sądzie, Prokuraturze, Policji, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Specjalistycznym Szpitalu w Jędrzejowie oraz Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym ds. Uzależnień w Jędrzejowie. Ponadto, przeprowadzono **akcje informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego** poprzez: dystrybucję ulotek i plakatów w urzędach, instytucjach, szkołach, placówkach oświatowych i placówkach służby zdrowia, w parafiach, na stronach internetowych powiatu i PCPR-u oraz ogłoszenia i artykuły w mediach lokalnych, w tym m. in. na temat przedmiotowych kampanii oraz proponowanych form pomocy i instytucji, w których tę pomoc można uzyskać.

W ubiegłym roku, ze względu na pandemię zrezygnowano z odbywających się co roku w czasie trwania Kampanii **Blue Heart** oraz **Pomarańczowej Wstążki** bezpośrednich spotkań informacyjno – edukacyjnych z młodzieżą szkół średnich i ponadgimnazjalnych przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie, z emisji pełnometrażowego filmu „Urowadzona” w reż. Pierre’a Morela oraz z corocznej akcji rozdawania pomarańczowych wstążeczek wśród młodzieży i przedstawicieli instytucji. W zamian za to do szkół i placówek opiekuńczo – wychowawczych zostały przekazane **w formie elektronicznej** informacje i materiały kampanijne oraz komiks „**Nie jesteś na sprzedaż**”, a także scenariusze do prowadzenia zajęć i krótkie filmiki informacyjno-edukacyjne zawierające zarówno prawdziwe historie osób, które zostały dotknięte tym procederem, jak i dane teleadresowe instytucji, do których można zwrócić się o pomoc, z prośbą o zamieszczenie na stronach szkół, wykorzystanie na zajęciach i udostępnienie uczniom i ich opiekunom za pomocą dostępnych komunikatorów.

Ponadto w ramach akcji edukacyjno – informacyjnej **zorganizowano spotkanie informacyjne** skierowane głównie do młodzieży szkół średnich i ponadgimnazjalnych podczas, którego Starosta Jędrzejowski, Dyrektor Zespołu Szkół nr 1 w Jędrzejowie oraz przedstawiciel Policji przybliżyli problematykę IV Powiatowej Kampanii **Blue Heart** i V Powiatowej Kampanii **Pomarańczowej Wstążki** oraz przekazali informacje dotyczące działań podejmowanych na terenie naszego powiatu w ramach tych akcji, a także wskazali instytucje, do których można się zwrócić o pomoc. Podczas spotkania została również zaprezentowana **wystawa mobilna poświęcona przeciwdziałaniu handlowi ludźmi**, udostępniona powiatowi przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach za pośrednictwem PCPR-u, która od **20 października 2020 r. znajduje się w budynku Zespołu Szkół Nr 1 w Jędrzejowie** (wcześniej dostępna była w holu Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie, przy ul. 11-go Listopada 83). Wystawa zawiera 6 tablic

informacyjnych, na których w trzech językach dostępne są podstawowe informacje dotyczące zagadnienia handlu ludźmi, m.in.: co to jest handel ludźmi, jakie są jego formy i przejawy, metody werbowania oraz jak należy się przygotować do bezpiecznego wyjazdu za granicę, jakie są bezpieczne agencje pośrednictwa pracy oferujące legalną pracę, co to jest EURES, jakie dokumenty i dane kontaktowe są niezbędne dla naszego bezpieczeństwa za granicą, jak ustrzec się przed ewentualnym wykorzystaniem. Na tablicach przedstawiono także dane kontaktowe do instytucji czuwających nad bezpieczeństwem obywateli: Krajowe Centrum Interwencyjno – Konsultacyjne, telefon alarmowy na Policję, numer alarmowy w krajach Unii Europejskiej oraz przydatne strony internetowe (w tym portalu EURES oraz bezpiecznych agencji pośrednictwa pracy).

Na zakończenie spotkania Starosta i Pani Dyrektor zachęcali uczniów do zapoznania się z przekazanymi im drogą elektroniczną materiałami dotyczącymi w/w kampanii, w tym również do obejrzenia we własnym zakresie filmu „*Uprowadzona*” w reż. Pierre'a Morela oraz przekonywali do kontaktu telefonicznego albo osobistego, podczas dyżurów w szkole. Zapewniali także, że **pomimo pandemii i ograniczonych kontaktów, uczniowie nie są zostawieni sami ze swoimi problemami, że szkoła i inne instytucje zawsze są gotowe ich wspierać i w razie konieczności udzielić im pomocy.**

Ze spotkania został sporządzony filmik, który następnie został udostępniony na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie, stronie PCPR-u i Zespołu Szkół Nr 1 w Jędrzejowie. Informacje ze spotkania zostały również przekazane za pośrednictwem prasy lokalnej.

Do akcji promujących problematykę kampanijną jak co roku włączyło się szereg instytucji i służb z terenu powiatu: Policja, Sąd, Prokuratura, ośrodki pomocy społecznej, parafie, ale też placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, szkoły i placówki medyczne, w tym Szpital Specjalistyczny, które na swoich stronach internetowych oraz na tablicach ogłoszeń zamieszczały plakaty i informacje na temat poszczególnych Kampanii, działań podejmowanych w ramach w/w akcji, dane teleadresowe instytucji pomocowych oraz udostępniały powyższe informacje w postaci ulotek osobom zainteresowanym. Szkoły dodatkowo przekazywały materiały informacyjne drogą elektroniczną do uczniów i ich opiekunów. W w/w akcje zostały włączone również dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu naszego powiatu (w tym również z placówki wsparcia dziennego Ogniska Wychowawczego "Caritas"), w których zorganizowano **obchody dnia Pomarańczowej wstążki i dnia Białej wstążki**. Niestety ze względu na sytuację pandemii musieliśmy zrezygnować w 2020 r. z przeprowadzanej co roku **Akcji Białej Wstążki** promującej ideę kampanii **16 dni przeciwko przemocy wobec kobiet** w postaci bezpośredniego rozpropagowania białych wstążeczek oraz materiałów i ulotek dotyczących kampanii na placu targowym wśród społeczności lokalnej Jędrzejowa oraz wśród przedstawicieli instytucji, służb i urzędów na grudniowej sesji Rady Powiatu. Oprócz wspomnianych dodatkowych dyżurów specjalistów, wspólnych dyżurów w instytucjach oraz ogłoszeń w prasie lokalnej, na stronach internetowych PCPR-u i Starostwa ograniczyliśmy się do zamieszczenia plakatów informacyjnych i ulotek na placu targowym i w sklepach oraz do **dystrybucji materiałów prewencyjno – edukacyjnych w formie elektronicznej: instytucjom i służbom, placówkom oświatowym i medycznym oraz członkom Zarządu Powiatu Jędrzejowskiego i radnym powiatowym.**

W/w akcje miały na celu przybliżenie problematyki zjawiska przemocy, zwrócenie uwagi na wielopłaszczyznowość i złożoność zjawiska, ale także na zobrazowanie jego skali oraz pokazanie możliwości i zaplecza walki z przemocą, zarówno w skali ogólnokrajowej, jak i na terenie wojewódzkim, ale przede wszystkim na terenie lokalnym – powiatowym i poszczególnych gmin. Podkreślano konieczność podejmowania zdecydowanych działań w celu zatrzymania przemocy oraz aktywnej współpracy między poszczególnymi instytucjami i służbami, celem osiągnięcia skuteczności podejmowanych działań.

Ponadto pracownicy PCPR-u w 2018 r. brali udział w różnego rodzaju szkoleniach organizowanych przez Świętokrzyski Urząd Wojewódzki i Urząd Marszałkowski w Kielcach i inne podmioty, mających na celu poszerzenie wiedzy i zwiększenie kompetencji z zakresu przeciwdziałania przemocy:

- We wrześniu 2020 r. przedstawiciel PCPR-u brała udział w **corocznym dwudniowym szkoleniu dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie** zorganizowanym w przez Urząd Miejski w Jędrzejowie, poświęconym współpracy instytucji w ramach przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, zwłaszcza wobec dzieci ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej.
- W grudniu 2020 r. pracownik PCPR brała udział w konferencji on-line pt. „*Profesjonalizacja pomocy kadr instytucji pomocowych działających w Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem jako narzędzie przeciwdziałania przestępczości*” zorganizowanej przez Stowarzyszenie Bona Fides w ramach projektu „*Standaryzacja świadczonej pomocy w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem jako narzędzie zwiększania efektywności świadczonej pomocy na rzecz osób pokrzywdzonych przestęstwem oraz osób im najbliższych*” – współfinansowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, poświęconej m.in. zasadom efektywnej pomocy psychologicznej osobom pokrzywdzonym przestęstwem, ochronie osób doświadczających przemocy poprzez izolację sprawcy w oparciu o przepisy tzw. ustawy antyprzemocowej, oddziaływaniom prawnym instytucji pomocowych wobec osób pokrzywdzonych przestęstwem (czyli od czego zacząć, by zatrzymać zachowania przestępcze), standaryzacji kompetencji osób świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestęstwem oraz prawom i obowiązkom pracowników instytucji pomocowych w związku ze świadczeniem pomocy osobom pokrzywdzonym przestęstwem (na przykładzie dobrych praktyk w zakresie współpracy interdyscyplinarnej Ośrodków Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem i powiatowych służb pomocowych).
- W okresie od stycznia do 28 sierpnia 2020 r. przedstawiciel PCPR uczestniczyła w II etapie cyklu szkoleń kompetencyjnych w ramach Szkoły Kooperacji zorganizowanych dla członków Partnerskich Zespołów Kooperacji w ramach realizacji Projektu „*Liderzy Kooperacji*”. W 2020 r. zrealizowano 5 ośmiogodzinnych spotkań szkoleniowych. Uczestnicy warsztatów poznali, m.in. zasady budowania efektywnego zespołu metodą FRIS (Fakty-Relacje-Idee-Struktury), zasady empowermentu oraz narzędzia i metody z nimi związane, jak również zasady komunikacji społecznej i interpersonalnej.
- Pracownik PCPR-u, będący członkiem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie brała udział w spotkaniach Zespołu (średnio dwa razy w miesiącu) oraz w posiedzeniach grup roboczych. W 2020 r. członkowie Zespołu spotkali się 24 razy. Przy czym, od maja do grudnia 2020 r., ze względu na pandemię, były to spotkania on-line. Praca interdyscyplinarna sprzyja usprawnieniu przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu zatrzymania stosowania przemocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie sporządza również **Niebieskie Karty**, które przekazuje następnie do właściwych terenowo Zespołów Interdyscyplinarnych.

W 2020 r. pracownik PCPR sporządził 3 Niebieskie Karty

W wypełnianiu zadań nałożonych ustawą, zgodnie z założeniami pracy interdyscyplinarnej, PCPR podejmowało współpracę z wieloma instytucjami: całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, placówką wsparcia dziennego – OW „Caritas” w Jędrzejowie, Punktem Informacyjno - Konsultacyjnym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, ops-ami z terenu powiatu, policją, sądem, prokuraturą, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia i kościołem.

Ognisko Wychowawcze „Caritas” w Jędrzejowie.

Ognisko Wychowawcze „Caritas” w Jędrzejowie jest placówką wsparcia dziennego. Placówka prowadzona jest przez Caritas Diecezji Kieleckiej, jednak z uwagi na jej ponadgminny charakter (z jej działalności korzysta młodzież dojeżdżająca do jędrzejowskich szkół średnich) oraz to, iż prowadzi działalność pożytku publicznego, co roku w drodze konkursu ofert ogłoszonego przez Zarząd Powiatu w Jędrzejowie na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej otrzymuje dotację z powiatu na wsparcie realizacji zadania pt. ***„Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom w placówce wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, niwelowanie istniejących nieprawidłowości rozwojowych i wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie”***. Organizacją powyższego konkursu zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie, które przygotowuje wszystkie dokumenty niezbędne do jego przeprowadzenia. W 2018 r. Zarząd Powiatu przyznał na działalność Ogniska ogółem kwotę **120.000,00 zł**. Oprócz dożywiania dzieci z rodzin biednych oraz zagrożonych lub dotkniętych różnymi problemami społecznymi (w tym również dotkniętych zjawiskiem przemocy), a także wspierania tych rodzin w zakresie wypełniania przez nie ich podstawowego obowiązku opieki i wychowania dzieci, realizuje również programy profilaktyczne-edukacyjne i programy wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą. Pracownicy Ogniska na co dzień podejmują prace zarówno z samymi dziećmi, jak i ich rodzinami, realizując w/w programy uczą ich prawidłowych wzorców relacji między rodzicami i dziećmi, przekazując praktyczną wiedzę o prawidłowych, a nie zaburzonych metodach wychowawczych.

Co roku Ognisko organizuje festyny z udziałem dzieci do niego uczęszczających oraz gościnnie dzieci z okolicznych szkół i przedszkoli, na które są zapraszani rodzice tych dzieci, ucząc ich m.in. sposobów spędzania wolnego czasu ze swoimi dziećmi. Ponadto, pracownicy Ogniska na co dzień podejmują prace zarówno z samymi dziećmi, jak i ich rodzinami, realizując także programy profilaktyczno – edukacyjne i podejmując działania terapeutyczne. W 2020 r. w ramach przyznanej dotacji Ognisko zrealizowało 2 programy profilaktyczny z elementami socjoterapeutycznymi i psychokorekcyjnymi pt. ***„Moje wartości”*** i ***„Wakacje na Koralowej Rafie”***. Ponadto, sytuacja pandemii wymusiła na placówce rezygnację z części zaplanowanych wycieczek i imprez plenerowych. W zamian za to, po uzyskaniu zgody Zarządu, zakupiono na potrzeby podopiecznych Ogniska sprzęt komputerowy jako doposażenie pracowni komputerowej. Z pomocy Ogniska skorzystało ogółem **108 dzieci z terenu powiatu**. Ognisko organizuje również ferie zimowe i półkolonie dla swoich podopiecznych. Kierownik Ogniska Wychowawczego jest członkiem Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie.

Całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze z terenu powiatu.

Na terenie powiatu funkcjonuje 7 **całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych**: 5 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego w Nagłowicach (w tym dwie z miejscami interwencyjnymi) administrowanych przez **Centrum Administracyjne Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach**, **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Rodzinnego w Miąsowej** i **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Rodzinnego w Małogoszczu**. Na koniec 2020 r. przebywało w nich łącznie **57 dzieci**. Jak to wynikało z danych przedstawionych w tabeli nr 20, **dzieci w nich umieszczane są to przede wszystkim sieroty społeczne**, posiadające rodziców, a ich pobyt spowodowany jest głównie

zaniedbaniami rodziców albo opiekunów prawnych, wynikającymi przede wszystkim z choroby alkoholowej, rzadziej z niezaradności lub choroby rodziców lub faktycznego sieroctwa. Wychowawcy placówek sprawują pieczę zastępczą nad podopiecznymi, w ramach indywidualnych planów pracy podejmują pracę zarówno z dziećmi, jak i ich rodzinami w kierunku powrotu dzieci do domów rodzinnych oraz niwelują powstałe deficyty u dzieci (wizyty u specjalistów, w tym bardzo często u psychologa). Podczas spotkań Zespołów okresowej oceny sytuacji dziecka oraz przy okazji odwiedzin pracowników socjalnych w środowisku motywują rodziców do podjęcia leczenia i terapii. Wszystkie dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w Nagłowicach są objęte pomocą ze strony specjalistów zatrudnionych w Centrum: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego i logopedy.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jędrzejowie.

W ramach swojej działalności Poradnia **udziela pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla uczniów szkół i przedszkoli z terenu powiatu. Realizuje programy profilaktyczne, terapie (trening zastępowania agresji)** oraz **organizuje pogadanki z zakresu profilaktyki przemocy w szkołach i przedszkolach.** W ciągu **2020 roku** Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Jędrzejowie objęła pomocą psychologa i pedagoga **ogółem 11 dzieci, które doświadczały przemocy (w tym 1 przemocy w rodzinie i 10 przemocy rówieśniczej)**, zrealizowała **4 programy profilaktyczne, przeprowadziła 5 spotkań z rodzicami i 4 pogadanek z dziećmi i młodzieżą.** Przedstawiciel Poradni jest członkiem Powiatowego i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie. 1 pracownik Poradni bierze udział w pracach grup roboczych. 1 z pracowników Poradni podniósł swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy, 4 pracowników Poradni jest przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym 2 jest uprawnionych do pracy z osobami dorosłymi doświadczającymi przemocy, a 2 jest przygotowanych do rozmów z dziećmi doświadczającymi przemocy. 1 pracownik Poradni deklaruje zainteresowanie udziałem w dodatkowych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Tab. Nr 23. Działania podjęte przez Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną w Jędrzejowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania placówki	Rok 2020
Działania skierowane do osób doświadczających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba zgłoszeń i/lub zdiagnozowanych przypadków przemocy <u>ogółem</u> ; w tym:	11
	– w zakresie przemocy domowej	1
	– w zakresie przemocy rówieśniczej	10
2	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	-
3	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	-
4	Liczba dzieci objętych pomocą psychologa lub pedagoga <u>ogółem</u> , w tym:	11
	– objętych terapią indywidualną Poradni	-
	– objętych terapią rodzinną Poradni	-
	– skierowanych do Poradni Zdrowia Psychicznego	-
5	Liczba dzieci, które pozytywnie przeszły terapię dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	-
6	Liczba podjętych interwencji z powodu przemocy	-
7	Liczba spraw przekazanych do Sądu lub Prokuratury	-
8	Liczba spraw przekazanych do Policji	-
9	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych: 'Parpusiaki', Jak żyć szczęśliwie, Jak radzić sobie z negatywnymi uczuciami, Trening Zastępowania Agresji ART.	4

10	Liczba pracowników Poradni przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - ogółem; w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	4 2 2
11	Liczba pracowników Poradni, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym: - realizując studia podyplomowe /specjalizacje - lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	1 4 -
12	Liczba pracowników Poradni zainteresowanych udziałem w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1
Działania profilaktyczne i informacyjne		
1	Liczba kampanii społecznych i/lub akcji informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, w których uczestniczyli pracownicy Poradni	4
2	Liczba podjętych innych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy ogółem, w tym: - liczba pogadek z dziećmi i młodzieżą (w tym z udziałem pracowników Policji, Poradni) - liczba konkursów - liczba spotkań z rodzicami - inne formy – jakie? - spotkania z nauczycielami - indywidualne rozmowy na terenie Poradni	10 5 - - 5 - 1 3 -
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników Poradni wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	2
2	Liczba pracowników Poradni biorących udział w pracach grup roboczych	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej w Jędrzejowie

Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Uzależnień

W Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym ds. Uzależnień, działającym przy Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie 2 specjalistów psychoterapii uzależnień w okresie **od stycznia do grudnia 2020 r.** udzieliło wsparcia psychologicznego i motywowało do podjęcia leczenia lub terapii łącznie **19 osobom doznającym przemocy i 13 sprawcom**. W ramach działalności Punktu terapeuci udzielili sprawcom przemocy ogółem **13 porad**, które **w 5 przypadkach zakończyły się podjęciem zgłoszeniem się na zajęcia Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc i w 5 przypadkach podjęciem terapii dla osób uzależnionych**.

Tab. Nr 24. Działania podjęte przez Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień w Jędrzejowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba spraw ogółem, w tym: - liczba spraw, w których alkohol współistnieje z przemocą	88 13
2	Liczba osób doznających przemocy objętych pomocą Punktu	19
2	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	-
3	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	-
4	Liczba spraw przekazanych do Sądu i Prokuratury, Policji, GKRPA	-

5	Liczba udzielonych porad i lub/ konsultacji indywidualnych <u>ofiarom</u> przemocy ogółem, w tym: - zakończonych podjęciem terapii dla osób współuzależnionych - zakończonych podjęciem terapii dla ofiar przemocy	19 - -
6	Liczba pracowników Punktu, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym: - realizując studia podyplomowe /specjalizacje - lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	- - -
7	Liczba pracowników Punktu zainteresowanych udziałem w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Liczba osób stosujących przemoc objętych pomocą Punktu	13
2	Liczba sprawców przemocy nadużywających alkoholu skierowanych na leczenie odwykowe	5
3	Liczba sprawców przemocy nadużywających alkoholu skierowanych do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych	5
4	Liczba udzielonych porad i lub/ konsultacji indywidualnych <u>sprawcom</u> przemocy ogółem, w tym: - zakończonych podjęciem terapii dla osób uzależnionych - zakończonych podjęciem uczestnictwa w oddziaływaniu korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy dla sprawców przemocy	13 5 5
Działania profilaktyczne i informacyjne		
1	Liczba kampanii społecznych i/lub akcji informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, zorganizowanych przez inne podmioty, w których uczestniczyli pracownicy Punktu	3
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników Punktu wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	1
2	Liczba pracowników Punktu biorących udział w pracach grup roboczych	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie

Obydwoje terapeuci są przeszkoleni odnośnie pracy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc, podnoszą swoje kwalifikacje, przy czym jedna z nich w 2013 roku ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie I Stopnia. Jest ona również członkiem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie, bierze udział w pracach grup roboczych i prowadzi zajęcia w ramach powiatowego Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

Prokuratura Rejonowa w Jędrzejowie

Działania, jakie podejmuje Prokuratura w Jędrzejowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dość szczegółowo zostały omówione w podrozdziale dotyczącym diagnozy przemocy na terenie naszego powiatu. Poniżej w tabeli nr 25 prezentujemy dodatkowo działania Prokuratury w zakresie współpracy interdyscyplinarnej oraz przygotowania pracowników tej Placówki do pracy z osobami doznającymi przemocy, w tym z dziećmi oraz z osobami stosującymi przemoc. Nadmieniamy, że tylko jeden pracownik prokuratury, który jest członkiem Gminnego i Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jędrzejowie, brał udział w spotkaniach Zespołu i w pracach grup roboczych. Natomiast aż 7 pracowników Prokuratury uczestniczy w akcjach informacyjnych i kampaniach społecznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (np. pełniąc dyżury podczas *Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem*, *Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi* i *Kampanii Białej Wstążki*).

Tab. nr 25. Działania podjęte przez Prokuraturę Rejonową w Jędrzejowie w związku z popełnieniem przestępstwa z zastosowaniem przemocy w rodzinie w roku 2018.

Lp.	Zakres działań Prokuratury	Rok 2020
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Ilość spraw wszczętych w sprawie przemocy - w tym z art. 207 kk	141 82
2	Ilość spraw zakończonych aktem oskarżenia i przekazanych do Sądu	38
3	Ilość spraw zakończonych wyrokiem skazującym	19
4	Ilość spraw, w których umorzono postępowanie	69
5	Ilość spraw, w których odmówiono wszczęcia postępowania	27
6	Ilość wniosków do Sądu o wydanie orzeczeń z nakazem uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	-
7	Ilość osób, wobec których wydano zakaz zbliżania się do osób pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej	2
8	Ilość osób, wobec których orzeczono nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania, w którym przebywa ofiara	10
9	Liczba osób przeszkolonych z zakresu przemocy, w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami - przygotowanych do rozmowy z osobami stosującymi przemoc	7 7 7 -
10	Liczba pracowników prokuratury zainteresowanych udziałem w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników prokuratury wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	1
2	Liczba pracowników prokuratury wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	1
3	Liczba pracowników prokuratury biorących udział w pracach grup roboczych	1
4	Liczba pracowników prokuratury biorących udział w kampaniach społecznych i/lub akcjach informacyjnych zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Jędrzejowie.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie

Podobnie, jak w przypadku Prokuratury działania, jakie podejmuje Sąd Rejonowy w Jędrzejowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawiono w podrozdziale dotyczącym diagnozy przemocy na terenie powiatu.

Tab. Nr 26. Działania podejmowane przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Jędrzejowie w sprawach dotyczących przemocy, w tym z zastosowaniem art. 207 kk w roku 2020 .

Lp.	Zakres działań Sądu Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Rok 2020
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Ilość osób objętych dozorem w sprawie przemocy ogółem: - w tym z art. 207 kk	60 41
2	Ilość osób objętych dozorem na etapie postępowania wykonawczego z orzeczoną uczestnictwem w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	5
3	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczoną uczestnictwem w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	2
4	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczoną nakazem, eksmisji z lokalu	0
5	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczoną zakazem zbliżania się do osoby pokrzywdzonej	3
6	Ilość wniosków kuratorskich o odwołanie zawieszonych kary ogółem; w tym: - z powodu nierepektowania zakazu zbliżania się - z powodu nierealizowania uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy - z powodu niezrealizowania nakazu opuszczenia lokalu	17 - 1 -
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba pracowników Zespołu przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej – ogółem; w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	3 3 2
2	Liczba pracowników Zespołu, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym: – realizując studia podyplomowe /specjalizacje -- lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	2 - 3
3	Liczba pracowników Zespołu zainteresowanych udziałem w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5
Działania profilaktyczne i informacyjne		
1	Liczba pracowników Zespołu biorących udział w kampaniach społecznych, akcjach informacyjnych i/lub naradach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	2
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników Zespołu wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	2
2	Liczba pracowników Zespołu wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	2
3	Liczba pracowników Zespołu biorących udział w pracach grup roboczych	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Jędrzejowie i danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie
Przy czym należy podkreślić, że informacje zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w porównaniu do ubiegłego roku wyraźnie uaktywnili się w zakresie współpracy interdyscyplinarnej i włączyli w proces budowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu. W 2020 r. wykazano 2 osoby przygotowane do rozmów z dziećmi pokrzywdzonymi wskutek przemocy domowej i 3 osoby przygotowane do pracy z osobami dorosłymi. 2 osoby z Wydziału podniosły swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uczestnicząc w szkoleniach.

warsztatach bądź seminariach. Natomiast 5 osób wyraziło chęć udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Powiatowego i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi dwoje kuratorów i 2 kuratorów uczestniczyło też w pracach grup roboczych. Przedstawiciele Sądu uczestniczą też w kampaniach i akcjach informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, np. pełniąc dyżury podczas *Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi i Kampanii Białej Wstążki*).

Natomiast, jak pokazuje Tab. nr 27 pracownicy Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Jędrzejowie ograniczają się do wykonywania swoich obowiązków, nie włączając się w proces budowania systemu przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu.

Tab. Nr 27. Działania podejmowane przez Wydział Karny Sądu Rejonowego w Jędrzejowie w sprawach dotyczących przemocy, w tym z zastosowaniem art. 207 kk w roku 2020.

Lp.	Zakres działań Sądu Wydział Karny	Rok 2020
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Ilość spraw wszczętych w sprawie przemocy ogółem: - w tym z art. 207 kk	73 42
2	Osądzeni z art. 207 kk ogółem, w tym: - liczba osób skazanych z warunkowym zawieszeniem kary, w tym: - z orzeczonym dozorem kuratora - ograniczenie wolności - uniewinnienie - tymczasowo aresztowani przed wyrokiem	39 14 10 (+6 przy warunkowym umorzeniu) - - -
3	Umorzenie postępowania - Umorzenie warunkowe	- 8
4	Ilość osób skazanych objętych dozorem z warunkowym zawieszeniem kary z orzeczonym uczestnictwem w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	3
5	Ilość osób, wobec których wydano zakaz zbliżania się do osób pokrzywdzonych wskutek przemocy domowej	3
6	Ilość osób, wobec których orzeczono nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania, w którym przebywa ofiara	2
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba pracowników Wydziału przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej – ogółem; w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	- - -
2	Liczba pracowników Wydziału, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym: - realizując studia podyplomowe /specjalizacje - lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	- - -
3	Liczba pracowników Wydziału zainteresowanych udziałem w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-
Działania profilaktyczne i informacyjne		
1	Liczba pracowników Wydziału biorących udział w kampaniach społecznych, akcjach informacyjnych i/lub naradach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	-

Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników Wydziału wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	-
2	Liczba pracowników Wydziału wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	-
3	Liczba pracowników Wydziału biorących udział w pracach grup roboczych	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Jędrzejowie i danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie

Większą aktywność w podejmowaniu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie naszego powiatu przejawiają pracownicy Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich (Tab. nr 28) Wydział wprawdzie nie deklaruje posiadania osób **przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy**, ale **3 osoby zgłaszają chęć udziału w szkoleniach** z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dodatkowo kuratorowie Wydziału Rodzinnego są członkami zarówno powiatowego, jak i gminnych zespołów interdyscyplinarnych i uczestniczą zarówno w spotkaniach tych zespołów, jak i w pracach grup roboczych oraz w dyżurach z okazji kampanii społecznych.

Tab. Nr 28. Działania podejmowane przez Wydział III Rodzinny i Nieletnich Sadu Rejonowego w Jędrzejowie w sprawach dotyczących przemocy, w tym z zastosowaniem art. 207 kk w roku 2020 .

Lp.	Zakres działań Sądu Wydział III Rodzinny i Nieletnich	Rok 2020
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Ilość spraw wszczętych w sprawie przemocy ogółem: - w tym z art. 207 kk	10 10
2	Ilość spraw rozpatrzonych ogółem ogółem, w tym: - liczba orzeczeń o ograniczenie władzy rodzicielskiej przez nadzór kuratora - liczba orzeczeń o umieszczenie w rodzinie zastępczej - liczba orzeczeń o umieszczenie w placówce opiekuńczo - wychowawczej - liczba orzeczeń o umieszczenie w liczba orzeczeń o pozbawienie władzy rodzicielskiej	109 17 2 2 14
3	Liczba wniosków oddalonych	1
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba pracowników Wydziału przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej – ogółem; w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	- - -
2	Liczba pracowników Wydziału, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym: - realizując studia podyplomowe /specjalizacje - lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	- - -
3	Liczba pracowników Wydziału zainteresowanych udziałem w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3
Działania profilaktyczne i informacyjne		
1	Liczba pracowników Wydziału biorących udział w kampaniach społecznych, akcjach informacyjnych i/lub poradach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	-
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników Wydziału wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	1

2	Liczba pracowników Wydziału wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	2*)
3	Liczba pracowników Wydziału biorących udział w pracach grup roboczych	2*)

*) na podstawie danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Jędrzejowie i danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie

Komenda Powiatowa Policji w Jędrzejowie.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować w sytuacji wystąpienia kryzysu przez całą dobę. Stąd ogromną rolę do spełnienia w kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają dzielnicowi, którzy są osobami pierwszego kontaktu zarówno z pokrzywdzonymi, jak i sprawcami. To oni przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc (ośrodka interwencji kryzysowej, schroniskach, poradniach). To od nich w dużej mierze zależy bezpieczeństwo ofiary. Stąd powinni posiadać określoną wiedzę na temat zarówno placówek udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym wskutek przemocy domowej, jak i umiejętności rozmowy i obcowania z nią.

Tab. Nr 29. Działania podjęte przez Policję w Powiecie Jędrzejowskim w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w roku 2020.

Lp.	Zakres działania Policji	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba interwencji domowych ogółem, w tym: z powodu przemocy	1309 193
2	Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej objętych pomocą Policji	240
3	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	193
4	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	193
5	Liczba informacji przekazanych do Prokuratury i Sądu	67
6	Liczba informacji przesłanych do GKRPA	18
7	Liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej ogółem; w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	9 9 -
8	Liczba wykonanych nakazów eksmisji dla sprawców przemocy	-
9	Liczba interwencji domowych policji zakończonych odebraniem dzieci rodzicom – ogółem, w tym: - liczba umieszczeń dzieci u rodziny - liczba umieszczeń dzieci w placówce	1 - 7
10	Liczba interwencji domowych policji zakończonych umieszczeniem osób poszkodowanych wskutek przemocy domowej w ośrodkach lub miejscach interwencji kryzysowej, w tym liczba osób pokrzywdzonych	- -
11	Liczba pracowników Policji, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym: - realizując studia podyplomowe /specjalizacje - lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	2*) - 2*)
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Liczba osób stosujących przemoc objętych działaniami Policji	193
2	Liczba interwencji domowych policji zakończonych umieszczeniem sprawców w ośrodkach lub miejscach odosobnienia	44

Działania profilaktyczne i informacyjne		
1	Liczba spotkań z dziećmi i młodzieżą z zakresu przeciwdziałania przemocy	33
2	Liczba lokalnych kampanii informacyjno – edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których uczestniczyła Policja	4
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba policjantów wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	1
2	Liczba policjantów wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	9
3	Liczba policjantów biorących udział w pracach grup roboczych	17

*) na podstawie danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie i danych w PCPR w Jędrzejowie.

Policja podejmuje również współpracę interdyscyplinarną w zakresie budowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz bierze czynny udział w kampaniach społecznych, mających na celu podniesienie świadomości wśród lokalnej społeczności na temat samego zjawiska przemocy, jak i możliwości uzyskania wsparcia w instytucjach niosących pomoc osobom poszkodowanym. W 2020 r. Policja czynnie włączyła się w organizację *Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem*, w obchody *II Powiatowej Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi*, *III Powiatowej Kampanii Pomarańczowej Wstążki* oraz *V Powiatowej Kampanii Białej Wstążki*. KPP brała m.in. czynny udział w spotkaniu zorganizowanym przez PCPR w Zespole Szkół nr 1 im. ks. S. Konarskiego w Jędrzejowie skierowanym do uczniów uczniów szkół ponadgimnazjalnych i średnich w sprawie przeciwdziałania handlowi ludźmi, przekazując ważne informacje w zakresie profilaktyki oraz udzielając młodym ludziom praktycznych wskazówek, jak należy się zachować za granicą w sytuacji zagrożenia. Wskutek działań Policji **193 NK trafiły do gminnych zespołów interdyscyplinarnych, 67 spraw zostało przekazanych do prokuratury, 18 do GKRPA, 44 sprawców zostało czasowo odizolowanych od swoich bliskich, wobec których stosowało przemoc.** Ponadto, KPP deklaruje, że posiada **9 policjantów przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym wszyscy są przygotowani do pracy z osobami dorosłymi poszkodowanymi wskutek przemocy.** **Dodatkowo,** w ciągu 2020 r., **2 osoby podniosły swoje kwalifikacje** w tym zakresie. Ponadto 9 policjantów wchodzi w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych, a 17 bierze czynny udział w pracach grup roboczych. W świetle przedstawionych powyżej danych należy stwierdzić, że Policja odgrywa bardzo znaczącą rolę w budowaniu lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy rodzinie i bardzo aktywnie uczestniczy w procesie zwalczania przemocy w środowisku lokalnym.

GMINY

W gminach zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie są realizowane przede wszystkim przez ośrodki pomocy społecznej, poprzez działalność Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz placówki oświatowe – szkoły, świetlice i placówki służby zdrowia.

Ośrodki pomocy społecznej.

Na terenie każdej z 9-ciu gmin Powiatu Jędrzejowskiego, pracownicy socjalni udzielają porad swoim mieszkańcom w sprawach rodzinnych, interwencji i przemocy, świadczą pracę socjalną oraz

udzielają im świadczeń według obowiązujących przepisów. Ponadto, pracownicy ośrodków przyjmują zgłoszenia i wypełniają „Niebieskie Karty”, podejmują interwencje w środowisku oraz w ramach działalności gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych prowadzą pracę z ofiarami i sprawcami przemocy. Uczestniczą w procesie rekrutacji osób stosujących przemoc, zgłaszając je do uczestnictwa w Powiatowym Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie i dokonują monitoringu sytuacji tych osób i ich rodzin pod kątem ich funkcjonowania po zakończeniu uczestnictwa w programie. Następnie przekazują te dane w postaci krótkich notatek do PCPR-u w Jędrzejowie.

Dla osób dotkniętych przemocą wszystkie ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu zapewniają **poradnictwo socjalne**. W 2020 r. udzielono porad ogółem 248 osobom. Ponadto, w poszczególnych gminach osoby te mogą uzyskać inne formy pomocy:

1) **poradnictwo prawne** – realizują cztery gminy: Jędrzejów, Sędziszów – w ramach funkcjonującego przy ośrodku *Punktu Konsultacyjnego*, Małogoszcz i Oksa – w 2020 r. pomoc prawną uzyskało ogółem 69 mieszkańców tych gmin;

2) **poradnictwo psychologiczne** – świadczy pięć gmin: Jędrzejów, Sędziszów - w ramach funkcjonowania *Gabinetu Psychologicznego – Socjologicznego*, Imielno - w ramach funkcjonowania *Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy*, Słupia i Małogoszcz - w ramach funkcjonującego *Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego* – w 2020 r. wsparcie psychologa w tych gminach uzyskało 108 mieszkańców;

3) **poradnictwo rodzinne** – realizują 3 gminy: Jędrzejów, Oksa i Wodzisław – W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 31 mieszkańców w/w gmin.

Pozostałe niżej wymienione formy pomocy skierowane do osób doznających przemocy realizuje tylko OPS MiG Jędrzejów:

- 1) terapia indywidualna – 50 osób
- 2) terapia grupowa – 8 osób

Ponadto, OPS MiG Jędrzejów podejmuje dodatkowe działania skierowane do różnego rodzaju grup zawodowych z terenu gminy i powiatu, organizując szkolenia i warsztaty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2020 r. odbyły się następujące szkolenia i warsztaty:

- szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego i instytucji współpracujących
- szkolenie dla służby zdrowia (szpital)
- warsztaty dla rad pedagogicznych
- szkolenie dla kuratorów sądowych i pracowników pomocy społecznej

Do pracy z osobami doznającymi przemocy jest przygotowanych ogółem 60 pracowników ośrodków z terenu powiatu, w tym 2 do rozmów z dziećmi doznającymi przemocy lub będących jej świadkami. Łącznie 10 osób z OPS w Jędrzejowie ma ukończone Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (dane z roku ubiegłego) Ponadto, w 2020 r. ogółem 34 pracowników ośrodków podnosiło swoje kwalifikacje na różnego rodzaju szkoleniach i seminariach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 1 z pracowników ops-ów uczestniczył w konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Z osobami stosującymi przemoc pracują obecnie wszystkie ośrodki w ramach grup roboczych,

motywując je do zmiany zachowania i podjęcia uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych w powiecie. Dodatkową pracę na rzecz sprawców wykonują trzy gminy: Jędrzejów, Sędziszów i Imielno poprzez konsultacje z psychologiem.

Ponadto, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, podobnie jak policjanci aktywnie włączają się w organizację lokalnych kampanii społecznych na terenie powiatu, współpracując w tym zakresie z wieloma instytucjami i służbami.

Tab. Nr 30. Działania podjęte przez ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Jędrzejowskiego w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Jędrzejowskim	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba przeprowadzonych interwencji z powodu przemocy	103
2	Liczba przyjętych zgłoszeń przemocy	236
3	Liczba przyjętych Niebieskich Kart z innych instytucji	284
4	Liczba założonych Niebieskich Kart przez pracowników OPS-ów	38
5	Liczba rozpatrzonych Niebieskich Kart	266
6	Liczba zamkniętych Niebieskich Kart	191
7	Liczba spraw w toku	147
8	Liczba spraw przekazanych do Sądu	24
13	Liczba spraw przekazanych do Prokuratury	10
10	Liczba spraw przekazanych do GKRPA	27
11	Liczba spraw przekazanych do gminnych zespołów interdyscyplinarnych	6
12	Liczb spraw przekazanych na Policję	-
13	Liczba osób doznających przemocy lub będących jej świadkami, którym udzielono pomocy w postaci skierowania do miejsc interwencyjnych Ośrodka interwencji Kryzysowej w Nagłowicach	-
14	Liczba osób doznających przemocy lub będących jej świadkami, którym udzielono wsparcia w postaci: - poradnictwa prawnego - poradnictwa psychologicznego - poradnictwa socjalnego - poradnictwa rodzinnego - grupach wsparcia - terapii indywidualnej - terapii grupowej - warsztaty kompetencji wychowawczych (spotkania z rodzicami w szkołach) - konsultacji ze specjalistą ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - treningu rozwoju osobistego	69 108 249 31 - 50 8 - - -
15	Liczba pracowników ops-ów przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej , w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	60 60 2

16	Liczba pracowników ops-ów którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym: – realizujących studia podyplomowe, specjalizacje – lub uczestniczących w szkoleniach, warsztatach czy seminariach	34 - 34
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Liczba zrealizowanych gminnych programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej	-
2	Liczba osób zgłoszonych przez ops-y do udziału w powiatowym programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy	54
3	Liczba przekazanych informacji zwrotnych do PCPR-u na temat sytuacji osób doświadczających przemocy i ich rodzin po zakończeniu powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy	259
4	Liczba sprawców przemocy, którym po udziale w powiatowym programie korekcyjno – edukacyjnym, zamknięto Niebieskie Karty	8
5	Liczba osób stosujących przemoc, które po udziale programie korekcyjno – edukacyjnym zostały objęte pomocą ops-ów	Brak danych
6	Liczba pracowników ops-ów przygotowanych do rozmowy z osobami stosującymi przemoc	60
Działania profilaktyczne i informujące		
1	Liczba sporządzonych diagnoz dotyczących zjawiska przemocy na terenie gmin	2
2	Liczba zorganizowanych konferencji/narad o tematyce antyprzemocowej	-
3	Liczba konferencji/narad o tematyce antyprzemocowej, w których udział brali pracownicy ops-ów	-
4	Liczba pracowników ops-ów, którzy brali udział w konferencjach/ naradach o tematyce antyprzemocowej,	1
5	Liczba akcji informacyjnych przeprowadzonych przez pracowników ops-ów	5
6	Liczba zamieszczonych ogłoszeń i informacji o tematyce antyprzemocowej	Brak danych
7	Liczba opracowanych i rozdyskrebowanych publikacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - informatorów/poradników - ulotek - plakatów	200 - 200 -
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników ops-ów wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	20
2	Liczba pracowników ops-ów wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	9
3	Liczba spotkań członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych	98
4	Liczba spotkań grup roboczych	557
5	Liczba pracowników ops-ów biorących udział w pracach grup roboczych	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MG i GOPS z terenu Powiatu Jędrzejowskiego.

Osrodki pomocy społecznej podejmują też działania profilaktyczne i informacyjne, uczestniczą w konferencjach i naradach dotyczących przeciwdziałania zjawisku przemocy, dokonują analiz i diagnoz w celu zbadania rozmiaru zjawiska na terenie poszczególnych gmin oraz podejmują współpracę interdyscyplinarną w celu ograniczenia zjawiska przemocy na terenie poszczególnych gmin i zmniejszenia

jego negatywnych skutków. Uczestniczą w informowaniu zainteresowanych osób, również podczas prac grup roboczych, o instytucjach pomocowych i zakresie świadczonej przez nie pomocy (np. możliwościach uzyskania bezpłatnych porad specjalistów) oraz biorą udział w dystrybucji informacji i ogłoszeń o dostępnych na terenie powiatu formach pomocy do poszczególnych instytucji i służb z terenu swojej gminy.

Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji gminnych programów, podejmują działania motywujące do podjęcia leczenia, kierują na leczenie odwykowe, organizują spotkania z psychologiem.

Tab. Nr 31. Działania podjęte przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Powiecie Jędrzejowskim w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania GKRPA	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	15
2	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	15
3	Liczba pracowników GKRPA przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - ogółem; w tym:	28
	- przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy	26
	- przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	9
4	Liczba pracowników GKRPA, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym:	10
	- realizując studia podyplomowe /specjalizacje	-
	- lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	11
5	Liczba pracowników GKRPA zainteresowanych udziałem w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	37
6	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	5
Działania skierowane do osób stosujących przemoc		
1	Liczba spraw ogółem, w tym:	146
	- liczba spraw, w których alkohol współistnieje z przemocą	38
2	Liczba spraw przekazanych do Sądu i Prokuratury	89
3	Liczba spraw przekazanych do Policji	7
4	Liczba sprawców przemocy nadużywających alkoholu skierowanych na leczenie odwykowe	40
5	Liczba sprawców przemocy nadużywających alkoholu skierowanych do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych	6
Działania profilaktyczne i informujące		
1	Liczba spotkań z dziećmi i młodzieżą z zakresu przeciwdziałania przemocy - ogółem; w tym:	9
	- w szkołach	4
	- w przedszkolach	3
	- w poradni	-
	- w innych instytucjach	2
2	Liczba kampanii społecznych i/lub akcji informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, zorganizowanych przez GKRPA	2
3	Liczba kampanii społecznych i/lub akcji informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, zorganizowanych przez inne podmioty, w których uczestniczyli pracownicy GKRPA	1

Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników GKRPA wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	2
2	Liczba pracowników GKRPA wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	19
3	Liczba pracowników GKRPA biorących udział w pracach grup roboczych	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA z terenu Powiatu Jędrzejowskiego.

Ponadto, ponieważ alkohol bardzo często współistnieje z przemocą domową, podejmują rozmowy profilaktyczne ze sprawcami przemocy, motywują do podjęcia zmiany zachowania i informują o możliwości zgłoszenia się do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych.

Są członkami powiatowego i gminnych zespołów interdyscyplinarnych, bardzo często uczestniczą również w pracach grup roboczych. Uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną w zakresie profilaktyki przemocy, organizują spektakle teatralne, konkursy międzyszkolne, konkursy świetlicowe, zajmują się dystrybucją ulotek, uczestniczą i współorganizują konferencje poświęcone problematyce przemocy.

W 2020 r. pracownicy GKRPA sporządzili 15NK, które przekazali do gminnych zespołów interdyscyplinarnych. Z terenu powiatu zgłosili do ops-ów 6 osób, celem poddania ich oddziaływaniom programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy. 89 spraw zostało przekazanych do Sądu i Prokuratury, 40 sprawców nadużywających alkoholu zostało skierowanych na leczenie odwykowe. W ciągu 2020 r. GKRPA z terenu powiatu zrealizowało 5 programów profilaktycznych, zorganizowało 2 akcje informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy i wzięło udział w 1 akcji zorganizowanej przez inne instytucje. 10 pracowników GKRPA podniosło swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy, uczestnicząc w szkoleniach. Aż 37 zgłosiło chęć udziału w szkoleniach w przyszłości. Ogółem 19 pracowników GKRPA z terenu powiatu wchodzi w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych, 20 uczestniczy w pracach grup roboczych. 2 pracowników z GKRPA w Jędrzejowie jest członkami Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Placówki Oświatowe.

Analiza materiału nadesłanego przez szkoły i placówki oświatowe z terenu powiatu i poszczególnych gmin (tabela nr 32) pozwala stwierdzić, że problematyka przemocy i jej przeciwdziałanie są obecne w środowisku szkolnym. **W szkołach i w przedszkolach prowadzone są przede wszystkim działania o charakterze profilaktycznym, informacyjnym i edukacyjnym w postaci: pogadanek pedagogów z uczniami, z rodzicami i z nauczycielami.** Szkoły podejmują współpracę w tym zakresie z Policją, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Sądem oraz PCPR. Organizowane są konkursy, apele, festyny i turnieje o tematyce antyprzemocowej, warsztaty z udziałem przedstawicieli Policji, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Sądu (np. „ Jak radzić sobie z negatywnymi uczuciami”, „Jak radzić sobie z agresją”, „Jak radzić sobie ze smutkiem i złością”, „Parusiaki”, „Żyj zdrowo”). Organizowane są też spektakle np. „Kolczasta przyjaźń”, „Dynastia Niziołów”, Czwerej muzykanci z Bremy”, „Być sobą, „Walka”, „Przepraszam Cię, mamo”, „Metamorfoza”, „Przemoc w szkolnej ławce” oraz wyjazdy do Sądu Rejonowego. Część szkół realizuje również programy o tematyce antyprzemocowej, np. „Cyberprzemoc”, „Tolerancja w grupie”, „Powiedz nie”, „Przemoc wobec dziecka”, „Bezpieczna szkoła, „Detektywi klasowi”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Postaw na internet”, „Dopalacze, używki, narkotyki”, „Bezpieczny internet”,

„Dziecko w sieci”, „Droga donikąd”, „Szkoła bez przemocy”, „Veto wobec przemocy”, „Mój świat wartości”, „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Stop nałogom i przemocy”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Dzień bezpiecznego internetu”, „Unikanie zagrożeń”.

Tab. Nr 32. Działania podjęte przez placówki oświatowe z terenu Powiatu Jędrzejowskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania placówki	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba zgłoszeń przemocy ogółem i/lub zdiagnozowanych przypadków; w tym:	30
	– w zakresie przemocy domowej	8
	– w zakresie przemocy rówieśniczej	22
2	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	3
3	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	1
4	Liczba osób objętych pomocą psychologa lub pedagoga ogółem, w tym	387
	– skierowanych do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej	84
	– uczęszczających do świetlic środowiskowych	163
5	Liczba podjętych interwencji z powodu przemocy	18
6	Liczba spraw przekazanych do Sądu lub Prokuratury	2
7	Liczba spraw przekazanych do Policji	-
8	Liczba pracowników placówki przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	40
	- ogółem; w tym:	
	- przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy	21
	- przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	27
9	Liczba pracowników placówki, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym:	42
	– realizując studia podyplomowe /specjalizacje	1
	lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	43
10	Liczba pracowników placówki zainteresowanych udziałem w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	33
Działania profilaktyczne i informujące		
1	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	69
	- ogółem; w tym: wymienić jakie to programy:	
2	Liczba podjętych innych działań z zakresu profilaktyki przemocy ogółem, w tym:	365
	– liczba pogadanek z dziećmi i młodzieżą (w tym z udziałem pracowników Policji, Poradni)	166
	– liczba konkursów	58
	– liczba spotkań z rodzicami	36
	– liczba apeli	40
	– liczba filmów	62
	– liczba spektakli	16
	– inne formy – ulotki informacyjne, porady, gazetki informacyjne	30
3	Liczba kampanii społecznych i/lub akcji informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, w których uczestniczyli pracownicy placówki	10
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników placówek wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego	3
2	Liczba pracowników placówek wchodzących w skład gminnych zespołów	23

	interdyscyplinarnych	
3	Liczba pracowników placówki biorących udział w pracach grup roboczych	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z placówek oświatowych powiatowych i gminnych z terenu Powiatu Jędrzejowskiego

W 2020 r. w placówkach oświatowych na terenie naszego powiatu **zrealizowano 69 programów profilaktycznych oraz podjęto ogółem 365 działań profilaktyczno – informacyjnych**. Niektóre szkoły eksponują numery telefonów: Rzecznika Praw Dziecka, Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy „Niebieska Linia”, Policji oraz dystrybuują ulotki i plakaty o tematyce antyprzemocowej. Nieliczne szkoły przeprowadzają ankiety diagnozujące sytuację rodzinną dzieci albo sondujące wiedzę dzieci i ich postawy wobec zjawiska przemocy i włączają się w ogólnopolskie i lokalne akcje informacyjno-edukacyjne, organizowane m.in. przez PCPR w Jędrzejowie na terenie powiatu w ramach *Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Kampanii Pomarańczowej Wstążki, czy Kampanii Białej Wstążki* i pośredniczą w dystrybucji ogłoszeń i ulotek informacyjnych, np. rozdawanych podczas spotkań z rodzicami.

Dane z powyższej tabeli wyraźnie wskazują, że w szkołach przede wszystkim widoczny jest problem przemocy rówieśniczej. Spośród 30 zdiagnozowanych przypadków przemocy aż 22 (tj. 73 % ogółu) dotyczyło przemocy rówieśniczej, a tylko 8 (tj. 27% ogółu) przemocy domowej. Niektóre szkoły w celu zwiększenia bezpieczeństwa i obrony przed przemocą rówieśniczą na terenie szkoły zakładają monitoring. W szkołach jest powoływany tzw. koordynator ds. bezpieczeństwa albo osoba odpowiedzialna do kontaktu w sprawach przemocy. Bardzo często jest to pedagog szkolny, który np. jest jednocześnie członkiem gminnego zespołu interdyscyplinarnego albo uczestniczy w pracach grup roboczych.

Jak pokazuje Tabela nr 32, **placówki oświatowe podejmują również działania interwencyjne.** Szkoły podają, że ich pracownicy w ciągu 2020 r. podjęli 18 interwencji z powodu przemocy, założyli 3 Niebieskie Karty, 2 sprawy zostały przekazane Sądowi lub Prokuratury. 387 dzieci zostało objętych pomocą psychologa lub pedagoga, w tym 84 uczniów skierowano do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Jędrzejowie, a 163 dzieci uczęszczało do świetlic środowiskowych.

Placówki oświatowe podejmują również współpracę interdyscyplinarną – 3 przedstawicieli oświaty jest członkami Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego, **23 pracowników placówek oświatowych wchodzi w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych, a 24 – bierze udział w pracach grup roboczych w poszczególnych gminach**, podejmując bezpośrednią pracę z osobami doznającymi przemocy lub ją stosującymi.

W większości szkoły deklarują, że posiadają osoby przeszkolone w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2020 r. w placówkach oświatowych było zatrudnionych 40 osób przygotowanych do rozmowy z osobami doznającymi przemocy, w tym 21 – z osobami dorosłymi i 27 również z dziećmi doznającymi przemocy lub będącymi jej świadkami. W ubiegłym roku 43 pracowników placówek oświatowych podnosiło swoje kwalifikacje, uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach i seminariach (43 osób) lub realizując studia podyplomowe lub specjalizacje (1 osoba). Poza tym, pracownicy oświaty zgłaszają gotowość uczestnictwa w szkoleniach w celu poszerzenia wiedzy z zakresu przemocy – łącznie 33 osoby.

Ponadto, szkoły współpracują z ośrodkami pomocy społecznej, które udzielają wsparcia finansowego i materialnego, dożywianie, przyznają pomoc rzeczową.

Placówki Służby Zdrowia.

Najślabszym ogniwem w powiecie jeśli chodzi o działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są placówki służby zdrowia. Przy czym, nie oznacza to, że nie udzielają one pomocy i wsparcia poszkodowanym wskutek przemocy domowej albo nie reagują na sytuacje przemocy poprzez powiadomienie odpowiednich służb. Np. wiele razy Szpital w Jędrzejowie zawiadamiał Sąd Rodzinny o zauważonych zaniedbaniach i nieprawidłowościach w opiece nad dziećmi. Po prostu placówki te nie prowadzą żadnej statystyki dotyczącej przemocy i nie angażują się, poza nielicznymi wyjątkami – ops-y podają, że 1 lekarz i 6 pielęgniarek środowiskowych są członkami gminnych zespołów interdyscyplinarnych. **Placówki medyczne z terenu powiatu podają, że w 2018 r. ogółem 8 pracowników służby zdrowia wchodziło w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych, a 5 osób brało udział w pracach grup roboczych.** W gminie Jędrzejów terapeuta ds. uzależnień z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień, działającego przy Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie od siedmiu lat prowadzi oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, będąc jednocześnie członkiem gminnego zespołu interdyscyplinarnego. Dane na temat pracy Punktu zostały przedstawione wcześniej.

Według danych przekazanych nam przez placówki medyczne z poszczególnych gmin powiatu, w ciągu 2018 r. zarejestrowały one **20 przypadków wystąpienia przemocy (w tym wszystkie dotyczyły przemocy w rodzinie).**

Osobom poszkodowanym wskutek przemocy placówki udzieliły ogółem 35 porad w Poradni Psychiatrycznej i skierowały 4 osoby na terapię do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. 9 dzieci zostało skierowanych na terapię do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Z danych przekazanych przez placówki medyczne wynika, że posiadają 7 pracowników przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym **3 pracowników placówek służby zdrowia deklaruje przygotowanie do pracy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy, a 2 osoby twierdzą, że są przygotowane do pracy z dziećmi doznającymi przemocy.** W ciągu 2020 r. ogółem **2 pracowników służb medycznych poszerzyło swoją wiedzę w obszarze przemocy** uczestnicząc w szkoleniach, czy warsztatach. Natomiast **zainteresowanie udzielałem w szkoleniach deklaruje 3 pracowników służby zdrowia.**

Tab. Nr 33. Działania podjęte przez placówki medyczne z terenu Powiatu Jędrzejowskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2020.

Lp.	Zakres działania placówki	Rok 2020
Działania skierowane do osób doznających przemocy lub będących jej świadkami		
1	Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy ogółem: w tym: – w zakresie przemocy domowej	20 20
2	Liczba wydanych zaświadczeń o stanie zdrowia po urazach spowodowanych przemocą	-
3	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	-
4	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych	-
5	Liczba osób objętych pomocą Poradni Psychiatrycznej	35
6	Liczba dzieci skierowanych na terapię do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej	4

7	Liczba osób hospitalizowanych z powodu doznanej przemocy	-
8	Liczba podjętych interwencji z powodu przemocy	-
9	Liczba spraw przekazanych do Sądu lub Prokuratury ogółem, w tym: - dotyczących zaniedbania lub porzucenia dzieci	-
10	Liczba spraw przekazanych do Policji	-
11	Liczba spraw przekazanych do ośrodków pomocy społecznej	-
12	Liczba podjętych innych działań ogółem z zakresu przeciwdziałania przemocy i /lub niwelowania jej negatywnych skutków u ofiar lub świadków przemocy <i>Jakie działania i ilość ?</i> - udzielanie porad	-
13	Liczba pracowników placówki przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - ogółem; w tym: - przygotowanych do rozmowy z osobami dorosłymi doznającymi przemocy - przygotowanych do rozmowy z dziećmi doznającymi przemocy bądź będącymi jej świadkami	7 3 2
14	Liczba pracowników placówki, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy ogółem; w tym: - realizując studia podyplomowe /specjalizacje - lub uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, czy seminariach	2 0 3
15	Liczba pracowników placówki zainteresowanych udziałem w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3
Działania profilaktyczne i informujące		
1	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ogółem; w tym: wymienić jakie to programy:	-
2	Liczba podjętych działań profilaktycznych w środowisku przez pielęgniarki środowiskowe - pogadanki dla dzieci młodzieży szkolnej - rozmowy indywidualne	-
3	Liczba kampanii społecznych i/lub akcji informacyjnych o tematyce antyprzemocowej, w których uczestniczyli pracownicy placówki	4*)
Działania z zakresu współpracy interdyscyplinarnej z instytucjami i służbami		
1	Liczba pracowników placówki wchodzących w skład Powiatowego Zespołu interdyscyplinarnego	1
2	Liczba pracowników placówki wchodzących w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych	8
3	Liczba pracowników placówki biorących udział w pracach grup roboczych	5

*) na podstawie danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z placówek medycznych z terenu Powiatu Jędrzejowskiego

Placówki medyczne, przynajmniej te na terenie Gminy Jędrzejów, chociaż tego nie wykazują, od 2013 r. chętnie włączają się w akcje profilaktyczno – informacyjne poprzez zamieszczenie ogłoszeń o instytucjach pomocowych i formach świadczonej przez nie pomocy osobom poszkodowanym wskutek przemocy domowej w postaci bezpłatnych porad specjalistów lub realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy. Ponadto, Jędrzejowski Oddział Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Sanitarnego oraz Szpital Specjalistyczny w Jędrzejowie włączają się dodatkowo we wspólne dyżury specjalistów podczas organizowanego *Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem, Kampanii Białej Wstążki, Kampanii Pomarańczowej Wstążki, czy Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.*

Przedstawiając instytucje podejmujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy również podkreślić rolę Kościoła Katolickiego i innych związków wyznaniowych.

Kościół

Pełni przede wszystkim rolę edukacyjną i wspierającą, poprzez głoszenie Ewangelii, ale też **podejmuje akcje informacyjne** (ogłoszenia o instytucjach pomocowych), **profilaktyczną** (organizowanie festynów rodzinnych promujących określony styl życia rodzinnego i spędzania wolnego czasu) oraz **terapeutyczną** (dzięki poradom udzielanym zwłaszcza w czasie cykli spotkań przedmażeńskich). **W naszym powiecie księża wchodzą również w skład zespołów interdyscyplinarnych – powiatowego i gminnych** (w tym grup roboczych) oraz współpracują (w tym są także członkami) z gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych. Są cennymi członkami tych zespołów ze względu na autorytet, jakim cieszą się wśród części społeczeństwa. **Podejmują także współpracę ze szkołami i z organizacjami pozarządowymi – lokalnymi i ogólnokrajowymi**, udzielając im wsparcia. Przy parafiach bardzo często działają ogniska lub świetlice środowiskowe lub socjoterapeutyczne. W naszym powiecie, np. przy parafii Św. Trójcy mieści się Ognisko Wychowawcze Caritas Diecezji Kieleckiej. Natomiast proboszcz parafii Matki Bożej Łaskawej od 2014 r. do 2020 r. udostępniał pomieszczenie na realizację powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Parafie współpracują też w zakresie przekazywania wszelkiego rodzaju ogłoszeń dotyczących realizowanych przez instytucje i służby zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Od 2013 r. we wszystkich parafiach kilka razy do roku odczytywane są ogłoszenia o uruchomieniu w powiecie kolejnych edycji programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie oraz bezpłatnych porad specjalistów: adwokata i psychologa. Ogłoszenia te są zamieszczane również na tablicach ogłoszeń parafialnych. W parafiach dostępne są również ulotki dotyczące realizowanych zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W podobny sposób Kościół włącza się w akcje informacyjno – profilaktyczne organizowane cyklicznie co roku na terenie naszego powiatu – tj. *Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem* oraz obchody *Kampanii Białej Wstążki*, *Kampanii Pomarańczowej Wstążki* i *Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi*, informując o przedsięwzięciach realizowanych na terenie powiatu w ramach tych akcji.

Ponadto, od 2016 r., w związku z nowym zadaniem nałożonym na powiaty i gminy w zakresie podejmowania inicjatyw **wprowadzania elementów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy do podstawy programowej nauk przedmażeńskich**, celem zwiększenia wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska przemocy, współpraca z parafiami stała się intensywniejsza. **W ciągu 2020 r.**, po uzyskaniu zgody 17 parafii w z terenu Powiatu Jędrzejowskiego na wprowadzenie elementów edukacyjnych, dotyczących zjawiska przemocy do programów nauk przedmażeńskich przekazano informacje i materiały o tematyce antyprzemocowej **105 osobom – uczestnikom kursów przedmażeńskich** /na podstawie informacji zwrotnych dostarczonych przez 3 parafie z Jędrzejowa oraz z ośrodków pomocy społecznej /.

Ocena stanu zasobów i potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Jędrzejowskiego.

W oparciu o dane z poszczególnych instytucji odnośnie podejmowanych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, możemy stwierdzić, że:

- 1) Powiat posiada dość duże zaplecze instytucjonalne w postaci placówek zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, które oferują coraz szerszy zakres usług, dysponują coraz bardziej wyspecjalizowaną kadrą oraz podejmują coraz szerzej zakrojoną współpracę, zwłaszcza w ramach funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych powołanych w każdej gminie i w powiecie.
- 2) W większości instytucji pracują osoby przeszkolone w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, (liczbę osób przeszkolonych w przedmiotowym zakresie przedstawia w rozbiciu na poszczególne instytucje Tab. nr 34).

Tab. Nr 34. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych instytucjach na terenie Powiatu Jędrzejowskiego.

Lp.	Nazwa instytucji	Ilość osób przeszkolonych
1	Policja	9
2	Prokuratura	7
	Sąd Rejonowy	5*)
4	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	4
5	Ośrodki Pomocy Społecznej	60
6	Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	28
7	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	3
8	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jędrzejowie	2
9	Szkoły powiatowe i gminne	40
10	Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień	2
11	Placówki służby zdrowia	7 (5 pielęgniarek środowiskowe wchodzące w skład gminnych zespołów interdyscyplinarnych)

**) na podstawie danych dostępnych w PCPR w Jędrzejowie*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez poszczególne instytucje.

- 3) Większość instytucji zgłasza zapotrzebowanie na dalsze szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mając świadomość konieczności podnoszenia swoich kompetencji.
- 4) Wszystkie instytucje starają się wypełniać przewidziane ustawami obowiązki, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i z roku na rok podejmują coraz większą współpracę i wykazują większe zaangażowanie w zakresie budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przy czym:

- najwięcej działań podejmują: ośrodki pomocy społecznej, policja i gminne zespoły interdyscyplinarne (interwencje, realizacja procedury „Niebieskich Kart”, praca zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, oraz działania profilaktyczne i terapeutyczne) i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które prowadzi szerokie działania profilaktyczno-edukacyjne (akcje informacyjne i kampanie społeczne), upowszechniając wiedzę na temat samego zjawiska przemocy w środowisku lokalnym, ale również na temat instytucji i placówek świadczących pomoc osobom poszkodowanym wskutek przemocy, podejmując również interwencje, organizując i udzielając specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie, w tym doświadczających przemocy (bezpłatne dyżury psychologa, prawnika, doradcy zawodowego, pracownika socjalnego, specjalisty ds. pracy z rodziną, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), realizując procedurę Niebieskiej Karty, uczestnicząc w pracach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, organizując wsparcie dla osób stosujących przemoc (realizacja programu korekcyjno – edukacyjny) oraz dla instytucji i osób pracujących z osobami uwięzionymi w przemoc (szkolenia, konferencje, superwizje);
- placówki oświatowe podejmują głównie działania informacyjne i profilaktyczne, z małymi wyjątkami (terapię dla dzieci doświadczających przemocy i będących jej świadkami prowadzi Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jędrzejowie), bardzo marginalnie realizują procedurę „Niebieskich Kart” i podejmują interwencje;
- pracownicy sądu wykazują coraz większą aktywność i zaangażowanie podejmując działania wykraczające poza swoje obowiązki zawodowe, przede wszystkim uczestnicząc w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, biorąc udział w posiedzeniach gminnych zespołów interdyscyplinarnych i w pracach grup roboczych oraz angażując się w działania informacyjno – profilaktyczne poprzez udział w kampaniach społecznych;
- pracownicy prokuratury również zwiększają swoją aktywność - wchodzi w skład Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz angażują się w działalność profilaktyczną i informacyjną, uczestnicząc w akcjach informacyjnych oraz pełniąc dyżury podczas w/w kampanii społecznych;
- placówki służby zdrowia ograniczają się do wykonywania swoich codziennych obowiązków: udzielenia pierwszej pomocy lub przeprowadzenia leczenia, czasami zgłaszają podejrzenie lub fakt przemocy do sądu, na policję lub ośrodkom pomocy społecznej, w bardzo ograniczonym zakresie wydają zaświadczenia o stanie zdrowia osobom doświadczającym przemocy, nie realizują procedury „Niebieskich Kart”, wykazują dość nikłe zainteresowanie podnoszeniem kwalifikacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (z wyjątkiem Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Uzależnień w Jędrzejowie);
- lokalne organizacje pozarządowe raczej wcale nie podejmują działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie albo bardzo rzadko i jednorazowo, działają wówczas na własną rękę nie podejmując współpracy z innymi podmiotami. Zadania z przedmiotowego zakresu na terenie powiatu w sposób ciągły realizuje jedynie Caritas Diecezji Kieleckiej, która prowadzi Ognisko Wychowawcze w Jędrzejowie Świetlicę Środowiskową w Sędziszowie, gdzie odbywają się zajęcia profilaktyczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym dotkniętych przemocą.

5) Braki dotyczą:

- w powiecie – Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy, świadczącego kompleksowe wsparcie ofiarom przemocy domowej, miejsc odosobnienia dla sprawców przemocy w rodzinie oraz kontynuacji wsparcia psychologicznego dla sprawców, którzy przeszli program korekcyjno – edukacyjny. Zadania ośrodka wsparcia dla osób pokrzywdzonych realizuje częściowo PCPR w ramach funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Powiatowego Punktu Wsparcia Rodziny (organizując bezpłatne dyżury specjalistów dla osób zagrożonych i pokrzywdzonych przestępstwem, przemocą, uzależnieniami i problemami rodzinnymi oraz miejsca interwencyjne w OIK), a także placówka wsparcia dziennego Ognisko Wychowawcze „Caritas” w Jędrzejowie, ;
- w gminach: świetlice środowiskowych lub socjoterapeutycznych, ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy, grup wsparcia.

Ogólnie można stwierdzić, że w Powiecie Jędrzejowskim coraz sprawniej działa lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego filarami są w gminach - ośrodki pomocy społecznej, a w powiecie PCPR i Policja. Dzięki zespolonym działaniom instytucji na szczeblu powiatowy i gminnym nastąpiło zwiększenie dostępności dla osób doznających przemocy do profesjonalnej pomocy prawnej psychologicznej i socjalnej. Dzięki uruchomieniu programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc i ścisłej współpracy PCPR z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi i Policją, zwiększyła się skuteczność oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Coraz większa aktywność placówek oświatowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wpłynęła na zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej oraz rodziców i dzieci.

Ale konieczne jest również uruchomienie w systemie brakującego ogniwa w postaci aktywności pracowników placówek służby zdrowia oraz coraz większe zaangażowanie ze strony sądu i prokuratury. Przydałoby się również zaktywizowanie organizacji pozarządowych. Bowiem trzeba pamiętać, że **największą skuteczność daje profesjonalizm osób i interdyscyplinarna współpraca przedstawicieli wielu instytucji.**

Sporządził:

Urszula Abramowicz
Starszy specjalista ds. pracy z rodziną

PCPR w Jędrzejowie

Zatwierdził:

Tomasz Kowalski
Dyrektor

PCPR w Jędrzejowie